

Naročnina mesečna 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnice: Novo mesto. Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCOVENE

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire, C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiales: Novo mesto

Izaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku. Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 4, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 4, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Il Bollettino No 630 Contrattacchi sul fronte di Tmini e di Mechili Un sommergibile nemico affondato

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Forze esploranti nemiche sono state contrattaccate e respinte da nostri elementi avanzati a sud e sud est di Tmini e di Mechili. Anche ieri limitata attività dell'aviazione a causa del tempo proibitivo. Nostri velivoli hanno compiuto azioni di disturbo nelle retrovie avversarie.

Un limitato numero di bombe, lanciato da aerei nemici isolati nei pressi di Zuara e Homs, non ha causato danni.

Un nostro sottomarino non è tornato alla base. Secondo notizie del nemico, gran parte dell'equipaggio è stata catturata e condotta a Gibilterra.

La torpediniera »Sagittario« ha speronato e affondato in pochi secondi un sommergibile nemico.

Vojno poročilo št. 630 Boji pri Tminiju in Mekiliju Sovražna podmornica potopljena

Glavni stan italijanskih oboroženih sil objavlja:

Naši sprednji oddelki so prešli v protinapad in so odbili sovražne izvidniške oddelke, ki so prodirali na jugu in na jugovzhodu od Tminija in Mekilija. Tudi včeraj je slabo vreme oviralo letalsko delovanje: naša letala so bombardirala sovražnikovo zaledje.

Manjše število bomb, ki so jih spustila včeraj posamezna sovražna letala blizu Zuare in Homsa, ni povzročilo škod.

Ena naša podmornica se ni povrnila v oporišče. Kakor poroča sovražnik, je bil velik del posadke zajet in prepeljan v Gibraltar.

Torpedovka »Sagittario« pod poveljstvom poročnika vojne ladje Franca Lanfranchija je zasledila in v nekaj sekundah potopila sovražno podmornico.

Berlin, 21. febr. AS: V predlog generala Rommela je Hitler odlikoval poveljnika topništva generala Ettoreja Manca di Mores z železnim križcem II. razreda.

Rim, 21. febr. AS: V londonski spodnji zbornici je govoril minister Margesson o vojni v Libiji. Zamočal je Churchillova zagotovila, da je za to bitko vse pripravljeno in da nič ne bo moglo zaustaviti zmagovitega angleškega pohoda in je rekel, da je treba iskati vzrok za neuspeh v preveliki oddaljenosti angleških čet od preskrbovališč. Zadnja železniška postaja da se je nahajala 500 km daleč od kraja, do katerega so prišli Angličani. Posredno je s tem obtožil Auchinlecka, da ni predvidel vseh težav, s katerimi bi morala računati vojna v puščavi.

Nadaljevanje riomskega procesa Krivci za poraz vračajo odgovornost drug na drugega

Vichy, 21. febr. AS: Včeraj so v Riomu nadaljevali sodni postopek proti bivšim francoskim voditeljem in sta prišla do besede zagovornika Daladierjev in Blumov. Daladierjev zagovornik je povabil sodišče, naj glede vzrokov za vojno nepripravljenost upošteva vso dobo od leta 1930 naprej, ker se je Daladier že ob nastopu znašel sredi razmer, za katere ne more biti odgovoren. Blumov zagovornik pa je skušal dokazati, da je bila obtožba spremenjena, ker je v njej bila izpuščena beseda, po kateri je bilo razvidno, da je bil položaj tak, da je nujno privedel do vojne same. Zagovornika sta imela lahko nalogo, ker se je sodišče že takoj splošno zavilo v stara pravna načela, namesto da bi imelo revolucionaren značaj. Tako pa se oživlja v riomskih sodnih dvoranah preteklost, ki je za Francijo mrtva, ter se obujajo politične strasti in prihajajo na dan strankarska pričkanja.

Prihodnje zasliševanje bo v torek.

Vichy, 21. febr. s. Pri prvih razpravah procesa v Riomu so večkrat omenili resnico, katero iskanje bo po tem takem glavni namen v tej zgodovinski razpravi o francoskem zlomu. Toda general Gamelin se ne misli udeleževati razprave, zakaj dejal je, da mu njegova vojaška dolžnost »zapoveduje molke«. Prištevila je, da bi moral izreči francoska in tuja imena, ki jih ne mara. S tem je zvrnil odgovornost na zastopnike bivših političnih oblasti. Ti pa obtožbo vračajo s svojih ram ter trdijo, da so francoske vojne potrebnosti bile po količini in kakovosti skoraj enake nemški. Odvorniki trdijo, da sodišče ni zakonito. Blumov branilec je dal kaj malo vzpodbudljivo sliko o sedanjih vladi, tako da je predsednik sodišča po kratkem prestopu moral izjaviti, da ni sedanja vlada kriva, če je danes položaj težaven. Opomnil je Bluma, da nosi on veliko odgovornost za sedanje razmere. Blum govori o republikanskim

Novi japonski pomorski uspehi Potopljene sovražne ladje v Avstraliji in pri Sumatri — Napredovanje v Birmaniji — Japonci napredujejo tudi na Kitajskem in na Filipinih

Tokio, 21. febr. AS: Japonsko vrhovno poveljstvo je izdalo uradno poročilo, da so japonska mornariška letala ob prvem napadu na avstralsko luko Port Darwin potopila 6000 tonsko avstralsko pomožno križarko; dva rušilca, 1 ladja za lov na podmornice in 9 parnikov je bilo hudo poškodovanih, razen tega pa je bila poškodovana še neka ladja za lov na podmornice in še neki rušilec. Zbitih ali na tleh uničenih je bilo 27 avstralskih letal. Japonska letala so uničila ali zažgala 3 letalske lode, 2 vojašnici in druge vojaške naprave, med njimi pomorsko poveljstvo, nakladališča ter vladne stavbe. Japonska letala so z največjo skrbjo pazila, da ne bi zadela bolniške ladje, ki je bila zasidrana v luki. Dve japonski letali se nista vrnila na oporišče.

Včeraj so japonska letala napadla letališče v Bandoengu na Javi ter uničila 19 ameriških in angleških letal. Pri nastopih na Javi je bilo sestreljenih ali na tleh uničenih 55 letal. Dve japonski letali se nista vrnila na oporišče.

Bangkok, 21. febr. AS: Iz Birmanije poročajo, da japonske čete, ki so prekoratile reko Bilin, napredujejo proti osrednji Birmaniji. Uničile so 300 tankov mehanizirane divizije »Yorkshire«, ki ji poveljuje general Young.

Tokio, 12. febr. AS: Glavni cesarski stan sporoča, da so edine japonske mornarice, ki delujejo v vodah okoli Sumatre, potopile eno angleško specialno ladjo ter en angleški rušilec in eno polagalko min ter zaslegle en angleški in en nizozemski parnik. Na več mestih so bombardirali obalo na otoku Sumatra. Japonska pomorska letala so bombardirala tudi Surabaya, kjer so sestrelila 13 sovražnih letal in zadela pet rušilcev. 17. februarja so japonska letala bombardirala tudi Koepang na otoku Timorju, kjer so uničila protiletalske topove, vojašnice in potopila 3000-tonski parnik. S poleta nad Surabaya so dve japonski letali nista vrnila.

Bangkok, 21. febr. AS: Iz Cambere se je izvedelo, da avstralski vojni minister Ford nima več nobenih poročil z otoka Timorja.

Rim, 21. febr. AS: Agencija Reuter poroča, da je v Bataviji bilo uradno sporočeno, da se skušajo Japonci izkrcati na otočju Bali.

Tokio, 21. febr. AS: Glavni japonski stan objavlja, da je bilo pri napadu na letališče Kalid Uatijo, 160 km od Batavije sestreljenih, oziroma uničenih na zemlji 27 sovražnih letal. Povzročena je bila tudi škoda na vojaških zgradbah.

Bangkok, 21. febr. AS: Poveljnik indijskih oboroženih sil je izjavil vladi: »Moramo računati z možnostjo japonskega napada na Indijo. Naše

izgube so velike in položaj je resen. Moramo pripraviti obrambo proti napadom na Indijo in pa proti bombardiranjem naših mest. Možno je da se bomo morali boriti proti izkrcanju Japoncev.«

Tokio, 21. februarja. AS: Agencija Domei poroča, da so japonski padalci, ki so se spustili pri Palenbangu na otoku Sumatri docela zasedli petrolejske čistilnice zahodno od tega središča in zdaj vzpostavljajo zveze z drugimi padalci, ki so se spustili na letališče Palenbang.

Tokio, 21. februarja. AS: Velik oddelek japonskih letal je včeraj napadel polotok Batang na Filipinskem otoku Luzonu ter metal na ameriške postojanke tone bomb. Bombardirali so tudi druge vojaške cilje in trdnjavo Marivelles na južnem delu polotoka.

Stockholm, 21. febr. AS: Iz Londona poročajo, da je »Timesov« dopisnik iz Rangona mnenja, da bi bila izguba tega mesta še večja nesreča, kakor izguba Singapurja, ker bi bili potem izročeni Japoncem na milost in nemilost ne samo Angležji, ampak tudi Kitajci iz Cingkinga. Londonski krogi so tudi že živo v skrbeh za bodočnost Indije, ki je v vedno večji nevarnosti in ker v Londonu ne vedo, kakšne odmeve bo izzvalo med indijskimi četami japonsko napredovanje.

Sumatro izpraznjujejo

Saigon, 21. febr. AS: Iz Batavije se je izvedelo, da so začele angleške in nizozemske čete evakuirati otok Sumatro. Deset prevoznih ladij je že prispelo v Merak, ki je najjužnejše pristanišče na otoku Java. Gre za sile, ki so deloma že uničile petrolejske naprave v Palembangu.

Dva nizozemska rušilca potopljena

Tokio, 21. febr. AS: Poročajo, da sta bila zadnjo noč potopljena dva nizozemska rušilca, tretji pa je bil poškodovan, ko so Japonci napadli Nizozemce v ožini med otokoma Bali in Lombok. Nizozemske pomorske sile so imele dve križarki in tri rušilce.

Čangkašek ne računa več na birmansko cesto

Shanghai, 21. febr. AS: V tukajšnjih krogih zelo komentirajo izjavo Čangkaška, da bodo opustili birmansko cesto in jo nadomestili z novo cesto, po kateri bodo dovažali pomoč preko Indije, in pravijo, da dela kitajski general politiko lisice, ki ni mogla jesti grozdja, pa je rekla, da je kislo.

Japonski uspehi na Kitajskem

Nanking, 21. febr. AS: Poročilo japonskega ekspedicijskega zbora na Kitajskem pobija lažnjive vesti, ki jih širi čungkingška propaganda, češ da so zavestne sile znatno napredovale. V resnici so Japonci, ki uničujejo komunistične ostanke v pokrajini Šansi, dosegli dobre uspehe. Tudi v pokrajini Kiangsi napredujejo proti generalu Čen Jusuehčungu. — Ob neki Kvo so Japonci uničili obrambne erte generala Kačukuosa in zasedli mesti Kisti in Kvojang. Na odseku Čingtan se je vdala cela divizija generala Dehungkinga, kar je znak, da si kitajsko ljudstvo želi miru.

Stavka v Čileju

Santiago de Chile, 21. febr. AS: Čilski časopisje poroča, da je stopilo v štrajk več tisoč delavcev v tovarnah, ki jih nadzira severnoameriški kapital. Delavski krogi pravijo, da je škandal, kako severnoameriške družbe že več let izkoriščajo čilske zaklade in delajo z velikim dobičkom za vojno, delavcem pa dajejo tako nizke plače.

Zaklad so odkrili

Pariz, 21. febr. AS: »L'Oeuvre« objavlja poročilo, da so v nekem hotelu v Alžiru odkrili velik kovčeg z zlatom v debelih palicah in sto zlatnikov. Zlato je iz angleške banke in vsaka palica tehtla 13 kg. Kovčeg je bil last gledališke igralke Prettyjeve, znane prijateljice bivšega ministra Georga Mandela. Mandel je tako skušal spraviti v tujino svoje premoženje.

V Berlinu so zasledili verižniško tolpo

Berlin, 21. febr. AS: Policiji se je posrečilo zaslediti in zapreti tolpo verižnikov, ki so kakor poroča »Völkischer Beobachter« organizirali v Berlinu črno borzo z mesom in so na prevejen način prodajali osem kvintalov mesa, ki bi ga lahko dobilo 187.500 oseb na teden. V tolpi so bili razni mesarji iz Berlina in okolice, ki so prodajali meso po višjih cenah raznim trgovcem in hotelom.

Berlinski tisk o spremembah v angleški vladi

Berlin, 21. februarja. AS: Berlinski tisk je mnenja, da je preosnova londonske vlade posledica izgube Singapooraja, spodletele ofenzive v Afriki in nedavne vožnje nemškega brodovja skozi Doversko ožino. Mučen vtis, ki so ga ti dogodki zbudili v britanskem javnem mnenju, je prisilil Churchilla, da je poskušal popraviti, kar se popraviti da. Berlinski listi pravijo, da je Churchill zvitro žrtvoval več svojih sodelavcev samo, da bi rešil samega sebe. To je stara demokratska zvijača. Angleški prvi minister je premagal sedanjo krizo s tem, da je izdal svoje sodelavce. Ni treba biti prerok, pa lahko vidiš, da bo ob prvem podobnem vojaškem porazu Churchill izumil novo strategično potezo in z njo spet prebrodil krizo. Lahko si je misliti, da se bodo nekoga dne vsi Angležji zavedli dejstva, da je le Churchill pravi uničevalec in izpodkopavalec britanskega imperija. Toda to spoznanje bo prekasno.

»Nachtasgabe« meni, da je preosnova britanske vlade tudi izraz britanske vojaške nemoci in neplemenite Churchillove miselnosti, ki je značilna po tem, da je mož pokleknil pred boljševizmom. Odstranitev lorda Beaverbrooka, ki so ga še do včeraj slavili kot nedosegljivega mojstra za pospeševanje vojne izdelave, pomeni za vse Angležje trpko prevaro. Najbolj značilen

je vstop Staffordja Crippsa v vlado, torej moža, ki uživa popolno Stalinovo zaupanje. List pripominja, da se je ta mož potem, ko je Stalina pripravil do nastopa proti Nemčiji, vrnil v London in je začel kot Stalinov agent v svojih govorih hvaliti boljševiški red, njegove dobrote in delo, kar naj bi čakalo tudi Evropo v bližnji bodočnosti.

Cripps je tisti, ki je s svojo angleško-sovjetsko pogodbo razburil nekatere evropske države, ki poprej niso mogle razumeti pravega smisla vojne proti Moskvi. Te države so sprva mislile, da Crippsa na vse zadnje le ne gre istovetiti z londonsko vlado. Toda njegov vstop v vlado je odstranil zadnje utvare in sedaj vsemu svetu jasno kaže pot, po kateri stopa Velika Britanija.

Londonska vlada bo zopet preosnovana

Stockholm, 21. febr. as. Londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter« poroča iz Londona, da tam pričakujejo nove vladne spremembe in da londonski tisk še nadalje piše o novih žrtvah ter o novih satelitih, s katerimi skuša Churchill potoležiti parlament pred debato o vojnem položaju.

Drobne

Buenos Aires, 21. febr. AS: Ameriški mornariški minister Knox je imenoval komisijo, ki naj preišče, kako je prišlo do požara na francoskem potniškem parniku »Normandie«, ki so ga v New Yorku predelovali za letalonosilko.

Bern, 21. febr. AS: Švicarski listi pišejo, da je tajnik Bele hiše povabil Amerikance, naj si preiskrbe zemljevid celega sveta, da bodo razumeli okolič, ki bo vsebovan v ponedeljskem Rooseveltovem govoru.

Krakovo, 21. febr. AS: Objavljena je bila uradna statistika, ki pravi, da je v poljskem generalnem guberniju 64,5% katoličanov, 22% grkokatoličanov, 2% pravoslavni, 0,6% evangeličanov in 0,5% judov; ostali pripadajo drugim sektam.

Proč z zločinci

Ljubljana, 21. februarja.

V središču Ljubljane, v Tavčarjevi ulici, se je večeraj popoldne izvršil strahoten zločin. Čisto po načinu zastopnikov najogabnejšega gangsterstva in njihovega načina zločinskega obračunavanja je bil ubit ugledni slovenski gospodarstvenik in javni delavec g. Avgust Praprotnik. Ubili so ga komunistični zločinci, ki imajo že toliko slovenskih žltočenj na svoji pesti.

Ta umor je nov zločin v vrsti tistih zločinov, ki jih slovenski komunisti opravljajo na slovenskem ozemlju od tedaj, ko so se po ukazu iz tujine odločili, da morajo obrambo in čistost slovenske stvari preozeti v svoje roke. Od tedaj se vrsti periga krvavih zločinov nad slovenskimi ljudmi, komunisti so začeli ubijati čisto po svojem preudarku in po svojih zločinskih sklepkih tiste osebe, ki so jih po svojih »znanih nepristranskih vidikih« *proglasili za narodne izdajalce» ali pa »kriboce» nad usodo našega ljudstva in njegove bodočnosti.*

Zopet je padla žrtev, in sicer iz vrst podilnih osebnosti, ker je to terjal partizanski vidik nenarodne in zahrbitne komunistične politike. Ljudje, ki služijo tuji, internacionalistični ideji, delajo po ukazih od drugod, so si prilastili krvavo pravico, da proglašajo za »izdajalce« *ali »škodljivce«* našega ljudstva tistega, s katerim morajo po vidikih svojega strankarstva in tujih interesov na ta ali oni način obračunati. Na svojo roko in brez vseh pridržkov obsojajo na smrt in si kot neznanca manjšina slovenskega ljudstva laste pravico, da mora pravilnost njihovih dejanj ali sklepov vsakdo priznati. Kdor ne veruje v njihovo »nezmotljivost«, tega naj pouči revolucerska krogla izza plota, da je krvava komunistična sodba nezmotljiva.

Vsak poštenjak se mora vprašati, »kam naj tako delo in tako zločinski ubijanje našega ljudstva privede, kdaj in kje se lahko ustavi ta stranska periga krvavih žrtev komunističnega nasilja. Kako dolgo bo lahko skupina, ki dela iz strupenih strankarskih, partizanskih vidikov, še lahko izvajala krvavo sodbo na tistini, ki se ji zde primerni za njene strankarske in politične račune. Vprašati se je treba, kako dolgo si bo lahko še kdo lastil pravico, da bo lahko v imenu krvavega nasilja izvajal nad tem ljudstvom, ki si želi v bistvu samo miru in razvoju, nasilje in zločine tako, kakor bo to spoznala za primerno skupina, ki ni drugače ko manjšina, silna manjšina, izsiljuje pa strah, ker se ne boji prelojanja slovenske krovi.

Skraini čas je že, da se ta strašna periga samopojnih krvavih zločinov in obračunavanja konča in zaključi. Za takšne posege o naš narodni obstoj in uničevanje našega naroda ne more imeti in nima nikdo pravice, najmanj pa skupina ljudi, ki je v svoji žej po prelojanju krovi služila že drugod po svetu, preliva slovensko kri na svojo pest in dela to po nalogu tujih idej in koristi.

Danes dopoldne ob 1/11 in popoldne ob 17
v Frančiškanski dvorani misijonska igra

Puščava bo cvetela

Vstopnina 3 Lire. Vab. jeni.

Gospodarstvo

Državni izdatki za javna dela. Državni izdatki za javna dela so znašali v zadnjih letih: za ljudske hiše: v proračunskem letu 1936-1937 92.063, 1937-1938 92.009, 1939-1939 105.973, 1939-1940 95.506, 1940-1941 125.731 tis. lir, hidrotehnična dela v istih letih: 80.978, 81.171, 77.976, 61.353 in 123.449 tis. lir.

Zvišanje glavnice. Znan avtomobilski tvornica Isotta Fraschini v Milanu predlaga zvišanje delniške glavnice od 120 na 150 milij. lir.

Za povečanje kulture bombaža v Albaniji. Tudi v Albaniji so v nekaterih krajih ugodne razmere za vzgojo bombaža, ki je najvažnejša tekstilna rastlina. Da bi se povečala kultura bombaža v Albaniji, je bila nedavno ustanovljena posebna ustanova za kulturo bombaža (ente). Ta ustanova je poslala posebno komisijo v Albanijo, ki je proučila vprašanje kulture bombaža. Ugotovila je, da se da ta kultura izredno povečati. Za primer navajamo, da je znašala proizvodnja bombaža v Albaniji leta 1939 na 272 ha 831 stotov vlakna in 2079 stotov semena.

Novi finski notranje posojilo. Finska vlada je sklenila razpisati novo notranje posojilo v znesku 2 milijardi finskih mark. Posojilo bo nosilo 3% obresti in bo amortizacijska doba sedem let.

Plovdivski vel-sejem bo letos od 6. do 19. aprila. Udeleželi se ga tudi Italija. Bolgarija pa hoče predvsem prikazati svoje kmetijstvo.

Daniele Varé:

Ko se bliža nevihta nove vojne...

(Odlomki iz diplomatskega dnevnika.)

Kako je torej mogoče, da bi mladina našla zaagon v konservativnih idejah? Mladina je že po značaju uderana in razgibana. Mladenič čutiljo potrebo po prigodah in hlastanju po nemogočem. Že Montesquieu je dejal: »Ce sont les aventuriers qui font de grandes choses.« *Bogat in starokopiten imperij ne kliče na delo živih sil naroda in zato angleška mladina v stalnem iskanju morda misli, da bo našla svoje bodoče torišče v komunizmu in njemu sorodnih gibanjih. Nekoč je imela beseda »revolucionar« *tudi za mladino na Angletkem gotov čar. Danes ga nima več. Zato pa vidimo angleške mladence odhajati v Španijo, kjer se borijo v vrstah valencijske vlade, ker je pač zanje »legalna vlada«. Nekaj podobnega je že poslanik Grandi dejal na nekem sestanku odbora za nevmešanje. Ne spominjam se natančno kako, toda smisel je bil tale: »Mnogi imajo španske nacionaliste za upornike in so prepričani, da jih s tem prirajo. Mi Italijani pa mislimo, da to delajo iz ošabnosti. Zedinjena Italija je zrasla iz vsta- je, fašistična Italija prav tako, prav tako pa tudi mnogi evropski narodi in vsi narodi Južne Amerike. Eden največjih in najbolj cvetočih narodov na svetu, velika severno-ameriška demokracija je zrasla in prevzela svojo sedanjo državno ustavno obliko po eni najdaljših državljanskih vojn, kar jih svet pozna...«**

Na večer pred mojim predavanjem sem se udeležil študentovske čajanke, prirejane meni na čast. Že prej sem se udeležil podobne čajanke v Oxfordu in v London School of Economics. Zanimal sem se, kakšnim poklicem se bodo posvetili

* »Pustolovci (drzneži) delajo velike stvarile«

Drsalni šport je v Ljubljani doma

Preden je nastopila doba modernih olimpiad in olimpijskih tekem, je bila Ljubljana že športno središče sveta v zanimivi športni panogi umetnega in hitrostnega drsanja.

Prvi uradni svetovni prvak v umetnem drsanju ni bil nihe drugi, kakor veliki nemški pesnik Johann Wolfgang Goethe. Na frizijskih in nizozemskih jezerih se je drsal in s svojo eleganco dosegel priznanje vseh.

Goethejev nastop v umetnem drsanju moremo smatrati že kot prvi nastop v olimpijskem tekmovanju. Pred kakšnimi 50. leti (1896.) je baron Coubertin sprožil idejo mednarodnih tekmovanj. Toda še pred tem je neki Ljubljančan dosegel svetovno prvenstvo v drsanju; bil je to dr. Fuchs. Osvojil si je na vseh mednarodnih tekmovanjih prvenstvo v hitrostnem in umetnem drsanju.

Naš rod še pozna dr. Fuchsa, vnetega sodelavca pri vseh športnih tekmah in drsalci še vedo, da so nekoč tekmovali za pokal dr. Fuchsa, ki ga je ta nekdanji svetovni prvak, Ljubljančan po rodu, razpisal.

Tradicija umetnega drsanja je v Ljubljani stara. Niso se samo drsali na Kernovem v Trnovem, Ljubljančani so se drsali povsod, kjer koli je bila voda zamrznjena.

Drsališče pod Tivolijem je bilo znano. Druga drsališča so pa bila: pod starim streliščem v Rožni dolini, v Štepanji vasi, na Planirju, dalje majhna drsališča na bajerju za Rakovnikom in na severu Ljubljane, kjer koli so v raznih gramoznih jamah nabrane vode pozimi zmrzile in nudile lepo priliko otrokom.

Dr. Fuchs je vzgajal v Ljubljani hote ali ne hote dober naraščaj. Pred kakšnimi desetimi leti smo elišali o paru Pauschina. To sta bila sin in hči znanega ljubljanskega steklarja Pauschina. Na Dunaju sta dosegla drugo mesto v umetnem drsanju.

Umetno drsanje v Ljubljani torej ni moda, temveč je ozko povezano z življenjem našega meščanstva. Res je, da kakšno zimo ni ledu in tudi zanimanje za ta lepi šport včasih zamre. Res pa je tudi, da je bil drsalni šport nekoč lastnina plemstva in velikega meščanstva, dandanes pa postaja drsanje lastnina vseh. Tudi najnižji delavec si mo-

Iz Hrvatske

Dr. Pavlič na izprehodu po zagrebških ulicah. Prejšnji teden ko je bil Zagreb ves zavrt v debelo snežno odejo in so po mestu čisti sneg mestni delavci, vojak, ustaši in žoloka mladina, se je na Jelačićevem trgu pojavil tudi dr. Pavlič, ki se je nato sprehajal s svojim spremstvom tudi po ostalih zagrebških ulicah ter si ogledoval čistjenje mesta.

Opozorilo hrvatskega zunanjega ministrstva. Hrvatsko zunanje ministrstvo je na prošnjo bolgarskega poslanstva v Zagrebu objavilo opozorilo katoliškega župnega urada v Skoplju, da je pri bombardiranju Skoplja dne 6. aprila lanske leto zgorela pisarna župniškega urada s krestnimi in uradnimi knjigami in listinami. Če želi kdo dobiti od tega urada kakšno potrdilo, mora v prošnji navesti točno vse podatke ter jih dati potrditi pri pristojni oblasti ali pa pri svojem sedanjem župniškem uradu. Taksa za vsako potrdilo znaša skupno 5 poštino 59 levov. Prošnje je treba pošiljati na tale naslov: Katoliška crkva Skoplje, ulica Car Boris II. 15, Bolgarija. Katoliško župnišvo v Skoplju vodi, kakor znano, še vedno mgr. Ante Kordin.

Hrvatska zdravstvena oblast v borbi proti pegavcu. Hrvatska zdravstvena oblast je izdala celo vrsto ukrepov, s katero misli že v kali zatreti vse pojave pegastega legarja na hrvatskem državnem področju. V to svrhu je dala napraviti posebne priprave za razkuževanje stanovanjskih prostorov in oblek ter tudi potrebna copiva, ki jih bo izdeloval državni zavod za izdelovanje zdravil »Pliva«. Priprave za razkuževanje in kopanje so zelo pripravne ter jih je lahko prevažati tudi v najtežje dostopna hribovska naselja.

Razširitev telefonskih central na Hrvatskem. Poročali smo že, da so v Zagrebu tamonjjo avtomatično telefonsko centralo pred krat-

Nalvestelji in najboljši Vaš prijatelj

v teh časih je gotovo »OBISK«, edini slovenski ilustrirani družinski mesečnik. Letna naročnina je 40 lir. Naročila sprejema uprava, Ljubljana, Kopitarjeva št. 6

re privoščiti ta šport. Ljubljančani smo pozabili na to, da je drsanje pri nas doma, zato pa moramo obnoviti spomine iz zgodovine tega lepega športa.

Finale na Kodeljevem

Danes bodo zaključili na Kodeljevem z obsežnimi malimi igrami, toda napetimi borbami za naslov prvaka v moštvi. S turnirjem, katerega se udeležuje osem moštev, so začeli prejšnjo soboto, igrali so tudi v nedeljo, za čeraj in danes pa so prihranili najzanimivejše partije.

Glavni dogodek bo seveda danes, ko bodo igrali favoriti in ko bodo imeli gledalci že dovolj podatkov za mikavne opravke s prognozami. Strokovnjaki napovedujejo, da bosta prišli v neoficijalni finale moštvi Hermes in Mladike I. O izidu turnirja namiznega tenisa, katerega prireja Mladika ob sodelovanju 8 moštev, bomo objavili v torek obširno poročilo.

Šport v kratkem

Pet odličnih plavalcev na 100 m prosto lahko postavijo samo na Danskem. Vse so hitreje od 1:10. Oglejmo si njihove čase: Ragnhild Hveger 1:06.9, Margarethe Harup 1:08.5, Kirsten Petersen 1:08.7, Fritze Nathausen 1:08.8, Kirsten Busch-Sørensen 1:09.8. — Za primerjavo dodajamo, da je nedavno plavala najhitrejša Nemka na 100 m prosto, Vera Schaferhold, 1:14.8.

Od bolnika do državnega prvaka. V reviji »Die Wache« *je napisal C. G. Norman nekaj zanimivih podatkov o športnem vzponu Marte Musilek. Kot dete je bila bolehnna in slabotna. Skrben zdravnik, ki jo je obiskoval, je neke zime svetoval staršem: »Malo več zraka, pa malo zimskega športa, dozirane po pameti, to bi dekletce gotovo okrepilo.«* Marta je dobila prve drsalke in je začela pomalem z drsanjem. Zdravnikov nasvet ji je storil brez dvoma dobro. Letos je postala Marta Musilek državna prvakinja v umetnem drsanju.

Blifn Borg snet ponovil svojo odlično formo. V Helsingborgu je dosegel na 100 m prosto 1:00.1 min., na 100 m hrbtno pa 1:09.7.

kim še razširili ter jo osposobili za sprejem 1000 novih priključkov. Z nadaljnjo razširitvijo bo ista centrala mogla sprejeti še 2000 novih priključkov ter bo s tem njena kapaciteta izčrpana. Zato namerava hrvatska vlada zgraditi novo in večjo avtomatično centralo v Cermoneru, ki bo lahko v vsem odgovarjala zahtevam sedanjega časa.

Iz Srbije

Obvezna prijava lesnega materiala. Po naročilu glavnega polnomočenca za gospodarstvo v Srbiji je srbeska oblast izdala naredbo, po kateri morajo na erbskem področju vse žage, vsi trgovci z drvmi, mizarji, kolarji, sodarji in vsi ostali prijaviti vse zaloge lesenega materiala, ki ga imajo bodisi doma v skladišču ali pa kje drugje. Prijava je obvezna za vse količine. Tudi za tiste, ki so predvidene za lastno uporabo.

Potrebe moravskega okrožja. Okrožni načelnik za moravsko okrožje je že prenesel sedež svojih uradov iz Paračina v Jagodino. Po prevzemu poslova je dal časnikiarjem izjavo o načrtih za bodoče delovanje. V izjavi je poudarjal, da bo smatral za svojo glavno nalogo ureditev struge Morave, da bo na ta način preprečil vsakoletne velike poplave in stalno odnašanje rodovitne zemlje.

Predvajanje kulturnih filmov na Kolarčevi ljudski univerzi. Kolarčeva ljudska univerza je pod sedanjim komisarjskim vodstvom, ki ga izvršuje prejšnji pomočnik prosvetnega ministra Boško Bogdanović, postavila to erbsko prosvetno ustanovo na čisto novo podlago. V tem ljudskem vseučilišču so eedaj redna predavanja in filmske predstave, na katerih predvajajo samo kulturne filme.

Čiščenje Belgrada. Poročali smo že, da je belgrajska policijska oblast pričela revidirati vse dosedaj izdane osebne legitimacije. Revizija je precej stroga ter je policija dosedaj izsledila že več oseb, ki so prej rovarile na terenu, eedaj so se pa skrivale po Belgradu. Vse te osebe je zaprla in bo proti njim uvedla postopanje, ki ga predvidevajo poostreni vojaški sodni predpisi.

Tudi Belgrad ima mnogo snega. Kakor v vseh ostalih krajih je v zadnjem času močno snežilo tudi po Srbiji. Sneg je napravil precejšnjo škodo pri telefonskih napravah, ker je bilo potrganih precej telefonskih žic. V Belgradu je prav tako padlo mnogo snega. Da bi se promet lahko nemoteno razvijal, je mestna občina, kakor tudi policijska oblast pozvala vse hišne lastnike, da so morali eproti očistevati pločnike. Ulice so pa čistili mestni delavci, kaznjenci uprave mesta Belgrada in šoleka mladina, ki je pri tem tudi imela svoje veselje.

roval v neki »trajni mir« *na osnovah politike medsebojnega zaupanja, danes ne verjame več.*

Med razpravo v skupščini je Lloyd George razpredal zabavne domislice. Trdil je, da je Chamberlain preveč naiven, da bi se mogel kosati z gibčnimi in machiavelističnimi evropskimi diktatorji in da bi ga speljali na led, če bi se pogajal z njimi. »Morali bi ga postaviti v cerkev kot svetnika, naslikanega na barvano okno!«

Chamberlain se je levje branil. Dejal je: »Če hočemo resničen mir, ni dovolj, ostati le pri splošnih načelih. Moramo se še nadalje truditi, da spoznamo in morda celo odstranimo vse, kar ograža mir in tira Evropo v spopad.«

Pertinax in gospa Tabouis bruhata v francoskih časopisih ogenj in žveplo zaradi Edenovega odstopa. Nasprotno pa »Gringoire« *daje prav in poje hvalnice Chamberlainu.*

Nedelja, 27. februarja. Prišlo je do hudih demonstracij pred italijanskim poslanstvom. Sprevod, ki so ga organizirali komunisti, je prišel iz Trafalgar Square in se je usmeril proti Grosvenor Square. Toda policija je preprečila, da bi se približal našemu poslanstvu. Dovolila je samo, da sta dva demonstranta prinesla protestni memorandum (zaradi našega posega v španske zadeve) do vrat poslanstva. Ker pa je bila nedelja, ni bilo nikogar. Poslanik je bil na deželi. Zato sta vrgla memorandum v poštni nabiralnik in sprevod se je oddaljil proti Hyde Parku, kjer je bilo še nekaj govorov. Tukaj se je vse končalo.

Jaz sem tedaj obedoval s sirom Arnoldom Wilsonom, ki je želel govoriti z menoj glede sueskega kanala. On je član konservativne stranke v parlamentu in vodja skupine dvajstih poslancev, ki bi bili za politiko resničnega prijateljstva z Italijo. Sir Arnold je bil pripravljen podpreti naše zahteve glede Sueza z govori v parlamentu in drugod. Objavil je že knjigo, zbirko dokumen-

Krasna knjiga za fanto

Pomladni viharji

Napisal jo je sloveči vzgojnik in mladinojub Msgr. Tihomér Toth, ter spada med najlepša dela o spolni vzgoji mladeve človeka. Zato je »u- ai doživela nešteto izdaj in prevodov v svetovnih jezikih.

Pisana je v krasnem slogu, odkrito, pa vendar z vsem potrebnim razumevanjem brez vsakih meglenih sentimentarnosti. Pisatelj, ki je živel med mladino in za mladino je znal čudovito pristržno in prijateljsko govoriti m'adi duši za najnevarneša lela njenega dozoravanja. Knjiga je prvi zaklad, ki mora priti v roke vsakemu mlademu fantu. Knjiga v lepi opremi ima 204 str., stane L.21, vez. 25.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

2 Gorenjskega

V Smartnem pri Litiji je nemška organizacija »Kraft durch Freude« *priredila muzikalični večer, pri katerem je nastopal komorni trio, in sicer profesor konzervatorija na Dunaju, član radijskega dunajskega orkestra in član radijskega orkestra v Lipskem.*

Kuharske tečaje prirejajo nemške NS ženske organizacije po raznih krajih Gorenjske. Taki tečaji so na pr. zadnje čase bili v St. Vidu nad Ljubljano, ki se uradno po nemško imenuje St. Vid ob Savi, v Škofji Loki, ki se uradno nemško imenuje zdaj Loka ob Sori, v Poljanah nad Škofjo Loko, v Medvodah in drugod. Te tečaje vodi gospa Abtova iz Celovca, udeležujejo pa se jih nji v pomoč tudi gospe Treo, Mošek in Ebenau.

V Poljanah nad Škofjo loko sicer ženske v zimskih mesecih klekajo čipke. Zdaj pa se ženstvo zanima za kuharske tečaje, zato so menda moški začeli delati čipke, kakor beremo v nemških listih. Poljanski poštni urad se je iz posojilničnega prostora zdaj preselil v bivšo Dolinarjevo trgovino ob Sori.

DNEVNIK PALČKA Modrijančka

Palčki so bili bolj in bolj radovedni. Že zarana zjutraj so se zbrali krog kraja, ki sem ga pripravil za svoj cirkus. Gledali so skozi špranje in strahno so bili radovedni. Jaz pa sem molčal in skrbno čuval svojo skrivnost.

Slednjic je prišel dan otvoritve cirkusa. Ze zdavnaj pred začetkom predstave so bili vsi prostori zasedeni. Sešlo se je kar vse kraljestvo palčkov. Kdor ni dobil prostora, ta je kukal skozi zavese in vrata. Tisti, ki so bili najbolj korajžni,

so se postavili kar v areno, in med njimi so bili Smrček, Skočko, Veznel in še neko četrti. Posvaril sem jih, češ da je ondi nevarno, pa so bile vse besede ko bob ob steno.

Slednjic sem dal znak. Zvon je zazvonil. Vrata so se odprla, vstopil sem v areno, vzal cilindar za glave in nagovoril občinstvo. A čim sem spregovoril zadnji stavek, se je zgodilo nekaj neverjetnega. Iz prostora, kjer je bil slon, se je zaelšal hrup in trušč. Nenadoma so se vrata raztreščila in v cirkus je besno planil mister Tram in me vrgel na tla.

tov, z zaključkom, v katerem je rečeno, da bi bil že čas za spremembo določb o kanalu.

V razgovoru z menoj pa je dejal, da je kanalska družba »the last international ramp« *— zadnja mednarodna oduška banda (da je zares zadnja, se mi zdi pretiran optimizem)!* Dodal je, da je dva in trideset ravnateljev plačanih po 4000 funtov šterlingov na leto; da je družba očitno rododarna, če lahko izplačuje 40% dividende od čistega dobička. Lahko bi se precej zmanjšale take za prehod skozi kanal, Italija pa bi prihranila na ta način milijon funtov šterlingov na leto. Britanski državni zaklad ne bi oporekal. Nasprotno pa oporekajo Francozi, ki oporekajo tudi naši zahtevi po sodelovanju pri nadzorstvu, čeprav smo na drugem mestu (po tranzitni tožni) med velesilami, ki uporabljajo kanal. Ista določba družbe pa predpisuje, naj nadzorstvo izvajajo najbolj prizadete velesile.

Torek, 29. marca. Iz verodostojnega vira sem zvedel (v odboru za nevmešanje), da je 16. marca francoska vlada izdala potrebne ukrepe za odhod dveh divizij francoske vojske v Barcelono. Za ta ukaz so bili odgovorni Léon Blum, Paul Boncour in vojni minister Daladier.

Ce se načrt ni uresničil, je treba pripisovati Chamberlainovemu vetu, prav tako pa tudi izjavi generala Gamelina, da bi odhod dveh divizij v Španijo imel za posledico takojšnjo splošno mobilizacijo za zavarovanje meja v Alpah in ob Renu.

Do sedaj še nimam dokazov, v koliko novica drži. Toda vse to, kar sem imel priliko videti (odbor za nevmešanje je odlično opazovališče dogodkov), mi potrjuje, da je bil poskus res storjen, a ni uspel. Vlada Ljudske fronte je najbrž prosila za pomoč zavezniško Anglijo. Toda odbor za nevmešanje ji je iz Londona nategnil vajeti.

* Funt je bil tedaj 280 bivših dinarjev.

† Kanonik msgr. dr. Alojzij Merhar

Pesnik Silvin Sardenko umrl

Danes je nenadoma po nekajdnevni bolezni umrl v Ljubljani upokojeni stolni kanonik dr. Alojzij Merhar, znan po svojem pesniškem imenu Silvin Sardenko. Prejšnji mesec je izdal novo pesniško zbirko *Tolažnica*, posvečeno trpeči Mariji in iskal pri Njej tolažbe za vse stiske na poti življenja. Tako se je povrnil zopet k svojim pesniškim začetkom, ko je opeval Mater Doloroso, in k marijanski liriki, ki jo je gojil kot srednjeveški trubadur, zemaknen v poduhovljeno ženskost. Z njim je iz vrst slovenske moderne zopet stopil v večnost pesnik, ki je v slovensko slovstvo prinesel svojo noto, različno od drugih, ter se uvrstil med najznačilnejše slovenske religiozne in liturgične pe-

in Vrtcu, pa kmalu prestopil v Dom in svet, kateremu je bil dolga leta glavni pesniški »strudnik in v l. 1922 celo urednik. Tu je pesnil najprej pod psevdonimom Kancijan, pozneje pa si je ob kultu ukrajinskih Zaporožcev, ki ga je uvažal Krek, izbral ukrajinsko besedo *Sardenko* (ki pomeni — srčecel) za svoj priimek, ter mu dodal še ime Silvin. Tako je s tem imenom vsebolj označil tudi svojo poezijo, ki je bila vedno nežna in zastrta s čustvenim ženskim sentimentom. Kot tednji pesniki so pod Aškerčevim vplivom začeli z epično idilo, lirčno epiko, potem pa prišli v liriko, najprej v mladinske pesmi (Župančič), ki jim je tudi Sardenko dal svoj obolob kot urednik Marjetič, bogoslovnega almanaha, potem v osebni liriki, kateri je dal doslej najlepši izraz v prvi zbirki V mladem jutru (1903), polni novomašniškega čustvovanja in tople mladosti. Odslej ni bil nikdar več tako tople, da si je v obliki rastel in se razvijal zlasti v Romi (1906), v »Nebo žari« med svetovno vojno (1917) ter Dekliških pesmih po njej (1922). — V teh zbirkah je iskati njegovih najlepših pesmi, pravih osebnih lirčnih izlivov, dočim so naslednje in druge zbirke vse bolj ciklične povesti in parafraze. Tako je opesnil smrt sv. Paskala v idilični pesnitvi Sotor miru (1918), sv. Jožefa (1925), svetega Alojzija (1926) in Sloška v posebni bibliofil. zbirki (1930). Nepristano se je zamikal v skrivnost Marijinega življenja ter ji posvetil lirčni dramski spev Mater Dolorosa (1908), in pendant Mati svetega veselja (1911), Roso mystico (Ds 1922) ob Fürichovih lesorezih, ki obravnavajo tudi Jezusovo življenje, ter Materi Mariji (1924), ki je zbirka svetih imen, katere je pomnožil še z zbirko pesmi k Marijinim praznikom l. 1933. V zadnjih letih je začel s svojimi izbranimi pesmimi, katerih dva zvezka je priobčil l. 1938 ob 40 letnici svojega književnega delovanja. Niso pa to izbrane pesmi, temveč nova cikla, zapeta ob poimih Mati (l. zv.) in Dom (ll. zv.), katerima je priključil leta 1940 še Polju (III. zv.) ter izdal skupno pod enotnim imenom Trojno klasje (1940). Lani je izdal ob Fürichovih lesorezih Najmanjšega sina (izgubljeni sin) v Plečnikovi obliki, ter ponatisnil in na novo uredil ter izdal s predgovorom prof. Urbanja, svojega davnega tovariša, Romo (1941), povečano za mnogo izklesanih sonetov. Letos pa za Plečnikovo se-

snike. Tako je postal predstavnik tiste poezije, navdihnene od katoliške mistike, ki je izšla iz dekadentne Moderne fin de siècle, in je pri Čehih, ki so doživljali podoben razvoj z nami, dala S. Bouska, X. Dvoraka, Dostala Lutinova, ali pri Hrvatih jezuita Paveliča in njegovo liturgično pesništvo, ki se je končalo s prepsnitvijo cerkvenih himnov, podobnim delom, kakor ga je v zadnjih letih pripravil tudi Silvin Sardenko, objavljajoč svoje pesniške prestave v naših nabožnih listih. Sardenko je pri nas gojil izrazito duhovniško poezijo, ki ji je v nekaterih primerih dal veliko umetniško polnost, dasi je formalno bil vedno na višku, zlasti še v svojih zadnjih delih. Toda ta zadnja dela so bila vendar preveč dognana samo po obliki, kar je delalo vtis hladnosti in propovednosti, dočim so njegove mlade pesnitve tudi polne notranjega žara in resnično topli srčni utrinki. Tiste pesmi so se tedaj porodile in na domačih tleh ljubljanske okolice, pozneje pa je pesnik prehajal vsebolj v območje latinske kulture ter je resnično njegova poezija postala romanska, ki že od nekdaj podaja večji poudarek na formo in brušeno misel, kakor pa na gorko čustvo. Sardenko je kot pesnik nihal vse življenje med tema dvema skrajnostima: med preprostim domačim čustvovanjem in velično misli in dognanostjo zunanje forme: tako je v Romi odkrival Posavje in v domačih motivih motril v večnostni misli propovednika. To je bila njegova pesniška tragika, ki pa je kljub temu rodila lepo zbirko resničnih pesmi, katere pa bo treba šele izbrati in povezati v nov šopek, ki bo šele odkril pravega modernega pesnika Sardenka v polni in veliki vrednosti. To bo sedaj po smrti pesnikovi naloga upravitelja njegove velike literarne dediščine, ki je tolikšna, kot malokateriga slovenskega pesnika.

Silvin Sardenko je pesnil vse svoje življenje do zadnjega diha. Vdan je bil ves poeziji in tudi svoji službi. Rodil se je na Jezici l. 1878 ter je bil kot dijak vrstnik Cankarjev in Župančičev, Kettejcev in Murnov, ter je tudi z njimi v Zadruzi začel svojo slovstveno delo. Po maturi je stopil v semenišče, pel novo mašo l. 1902, bil kaplan v Šmartnem pri Litiji in v Planini pri Rakeku, na kar je šel študirat cerkveno pravo v Rim, kjer je doktoriral 1906, kaplanoval nato še v Dobu pri Domžalah in v Sostrem. Od l. 1908 do 1924 je bil profesor na ljubljanski gimnaziji in učiteljsku, med tem časom je bil deloma tudi stolni vikar v Ljubljani, 1924 pa je bil imenovan za stolnega kanonika. In v tem svojstvu je bil pred kratkim upokojen. To je njegova kariera v duhovniški službi, kjer se je udeleževal kot vodja dijaških organizacij in urednik Bogoljuba ter raziskovatelj in zbiratelj Sloškeve ostaline.

Njegovo pesniško delo pa je veliko. Začel je kot večina naših modernih pesnikov v Angelčku

Jubilej zaslužnega obrtnika

Zopet eden izmed odlične generacije našega obrtništva, ki je pojmovala in znala s trudom in delom priboriti si širakega obzorja ter zavladati strokovnega znanja, se erčava z »Abrahamom«. Je to širim in izven naših meja znan in spoštovani mizararji mojster gospod Perko Matija.

Rodil se je 23. februarja 1892 v Zgornji Šiški kot sin uglednega kmeta. Ze naslednjega dne so mu pri svetem krstu dali pristno domače ime Matija, izraz spoštovanja naših svetlih in čistih mater do vsega, kar je Bog dal spoštovati na dan dogodka.

Ko je naš elavljenec dokončal ljudsko šolo, si je zaželel postati obrtnik. Zanimivo, da je že v deški dobi znal ceniti znani slovenski izrek, ki pravi: »Kakršen želiš postati, s tako družbo moraš občeati.« Zato si je izbral za strokovnega vodjo že tedaj uglednega mizararkega mojstra gospoda Antona Rojina.

Po tedanjih običajih in želji, da hoče tudi sam postati vreden imena pravega ljudskega obrtnika, je po končani učni dobi odšel v »fremd«. Dasi sin uglednega in premožnega kmeta je s culico na hrbtu odšel v tedaj njemu neznan svet. Trpka je bila njegova pot, združena z mnogimi nevednostmi in vendar je prepotoval menda vso nekdanjo Avstrijo in vso Nemčijo, deliti je moral pač usodo tedanjih mladih slovenskih pomočnikov, ki so šli v svet, da si pri bogatejših v znanju pridobijo sposobnost ter e tem ugled tudi v domači vasi, ko se vrnejo. Ali naj bi samozavestni fant in celo Šiškar izostal? Premagal je težave in si izbral kraj, kjer je v epoznanju, izkušnjah in praktičnem delu dosegel pogoje za tako vzorno samostojnost.

demdesetletnico *Tolažnico* (1942), ciklus, posvečen Trpeči Mariji, naši Tolažnici.

Pa to še ni vse njegovo literarno delo. Napisal je dramatične prizore Slovenska apostola (1910), Skrivnostna zaroka (1913), Jagnje (1919), ki je zbirka otroških igrice, Nedeljske ure (1921), prizori za ženske kongregacije.

Pa tudi v prozi je napisal več knjig, tako Marijino kraljestvo na Jutrovem (1910), Knjiga o Mariji (Zbrani govori na I. marijanskem kongresu 1925), Angelski mladenič (1927), ter knjigo o svetem Alojziju, posneto precej po Federerjevem spisu o sv. Frančišku.

Zadnje čase pa je pisal predvsem spomine na Ketteja, Kreka itd. ter se zlasti zamislil v Sloška, ki ga je poznal do podrobnosti. Več njegovih člankov o Sloški je izšlo v našem listu, v katerem je pisal tudi dalj časa nedeljske misli.

Takšno ogromno delavnost je razvil kot pesnik ter se globoko zapisal v slovensko literarno zgodovino. Dr. Ivan Pregelj je zapisal o njem kot pesniku tele besede: »Če je kateri naših pesnikov prejšnjih in zadnjih časov tako značilen, da ga smemo istovetiti kot človeka s pojmom slovenskega pesnika in peveca, je to gotovo Silvin Sardenko. Silvin Sardenko si je s svojimi pesniškimi deli pridobil ime in naslov najodličnejšega in našega najboljšega verskega lirika, ki kliče po tem, da ga imenujemo v eni sapi z našimi prvimi modernimi skupaj. In če moremo in smemo imenovati katerega koli našega peveca — duhovnega peveca, bomo s tem imenom nazvali Silvina Sardenka.«

Tako Pregelj. Gotovo pa je, da je S. Sardenko bil najznačilnejši naš pesnik-duhovnik, ki je ves navdih zajemal iz liturgičnega življenja in cerkvenih propovedi. V svojih pesmih, ki pa s svojim zastrtim erotičnim sentimentom precej spominjajo na ozračje nekega dekadentnega mističizma, kakor ga poznamo tudi pri drugih katoliških pesnikih (Duryeh), francoskih romantikih, italijanskih dekadentih, je dvignil versko in cerkveno življenje v pravo poezijo.

Sedaj je umrl po nekajdnevni bolezni, v kateri mu je bilo v veliko tolažbo, da ga je obiskal msgr. Meško, njegov zvesti tovariš v življenju in na Parnasu.

Njegovo pesniško delo pa šaka lepega izbora antologije, najlepšega v njem, ki bo pokazala, da je bil Sardenko resničen pesnik. Ta naj ga predstavi bodočim pokolenjem, ki bo lažje odmisliło od njegove postave vse, kar ni zgolj pesniško in večno.

Naj počiva v miru, v naročju Nebeške Matere, kateri je posvetil še svoj zadnji marijanski spev, ki se konča z Marijinimi besedami:

»Ostati hočem v dnevu sodbe bridke Marija Mati, vaša — Tolažnica!«

Tradicija Šiškarjev je v ljubezni do svojega rojstnega kraja. Tudi naš elavljenec, dasi živeč več let v tujini, se je vrnil v svojo tedanjo vas. Postal je samostojen mojster. Toda, kakor premožnik, tudi njemu začetna pot ni bila z rožicami posajena. Saj smo mi sami vedno le premožni znali podpreti našega obrtnika, dokler nismo videli njegovega napredka. Vse zapreke, ovire in težkoče je znal odločno premagati. Celu, ko je izgubil svojo najboljšo moralno in praktično oporo, res dobro ženo, otroci njegovi pa najboljšo mater, ni klonil, temveč se je z njo v njemu prirojeno energijo oprijel dela in spojil vso svojo ljubezen z ljubeznijo do dela in do svojih otrok.

Možu vseh teh premaganih življenjskih ovir, redkih in lepih lastnosti ter našemu naročniku iskreno čestitamo k jubileju in kličemo, naj ga On, ki mu je do sedaj dajal življenjsko krepost, še mnogo let ohrani zdravega in dobro razpoloženega, kakor je ob svoji 50 letnici.

Vreme v Ribniški dolini

Ribnica, 20. svečana.

Južno vreme je nastopilo zadnje dni v Ribniški dolini. Pred dnevi je kazal barometer še —20 do —17°C, v petek zgodaj pa se je živo srebro dvignilo na —11°C. Snežna plast presega še vedno meter, mnogokje celo meter in pol, v zametih do 4 m. Zaradi velike potrošnje drv in izvoza je celo pri nas pomanjkanje in veliko povpraševanje po kurivu. Kmetje pa ne morejo iz hudo zasneženih gozdov spraviti lesa. Zaradi snežnih razmer je imel kočevski vlak zadnje dni velike zamude.

Medtem ko je bil v petek zjutraj še zmeren mraz, se je popoldne zrak spet močno ohladil ter smo dobili proti večeru spet —18 stopinj mraza.

Rabljene gramofonske plošče in gramofone

kupuje

EVEREST, Prešernova ulica šte. 44

Slika Srca Jezusovega

Battonijeva slika Srca Jezusovega ima zanimivo zgodovino. Naročil jo je predstojnik jezuitske hiše al Gesù v Rimu okrog leta 1763. Battoni je naročilo z veseljem sprejel; bil je veren mož in tudi globok častilec Zveličarjevega srca. Mnogo

je premišljeval, kako bi naslikal Gospoda s plamtečim, prebodehim Srcem; do tedaj so namreč navadno slikali le srce samo brez Jezusove postave.

Mislil je in mislil in tudi molil, a inspiracije za sliko le ni bilo od nikoder. Delal je več dni duhovne vaje in prejel sv. obhajilo prav s tem namenom, da bi si od zgoraj izprosil razsvetljenje za to sliko. Po sv. obhajilu je dolgo molil, a zdelo se je, da zastoj. Nekam žalosten se je vračal domov. Na cesti ga je srečal prosjak in ga poprosil za milodar. Umetnik je imel s seboj le en večji novce, s katerim si je hotel kupiti zajtrk. Že je mislil odbiti beračevu prošnjo, a njegovo dobro srce mu tega ni dovolilo. Dal je novce beraču. V tem trenutku je bila uslišana njegova molitev. Prosjak je položil svojo levico čez prsa na srce, desnico pa je skromno stegnil, da bi sprejel miloščino. Ob tem prizoru se je zasvetilo v umetnikovi glavi: tudi Zveličar nekake prosjaki pri ljudeh za ljubezen v povračilo za svojo ljubezen svojega Srca, in s stegnjeno roko pričakuje, da mu bodo ljudje izpolnili prošnjo: »Otrok, daj mi svoje srce!« S to lepo mislijo je Battoni vesel hitel domov in izvršil sliko v popolno zadovoljstvo naročnika. Naslikal je dve varianti: na eni sliki polaga Jezus levo roko čez prsa, na drugi sliki pa drži svoje srce v levici. Kopija te slike se je bolj razširila po svetu kakor prve. Originalna oljna Battonijeva slika se je pa žal izgubila.

Ta slika, izdelana v treh barvah, se širi zdaj pri nas kot spomin na našo narodno pobožnost devetih prvih petkov. Naj bi našla vstop v vsako družino; s stene naj bi vse člane družine vabila: Daj mi svoje srce, vračaji mi ljubezen! Lahko se tudi odreže belj papir tako, da ostane le ovalna slika sama, ta naj bi potem v preprostem ovalnem okviru krasila vsako sobo in povsod govorila svojo presunljivo besedo o božji ljubezni in navajala stanovalce k vdani in zvesti in pravni ljubezni do Zveličarja.

Bunga in kozel

Kar noben uradnik v pokrajini Gondar ni bil tako spoštovan in priljubljen kakor Grazičnik. Kakih sto tisoč domačinov, ki so bili pod njegovo oskrbo in vladavino, je videlo v njem vtelešeno modrost in očetovsko ljubezen. Nekega dne so privedli predenj nekega domačina, ki je bil obtožen, da je ubil divjega kozla.

»No, kaj praviš k temu, Bunga?« ga je vprašal uradnik, »ali si kriv ali nisi?«

»Haji noksil! Ne, gospod! V tej hiši me ne morete spoznati za krivca, in sploh se čudim,« je govoril Bunga, »da so me zaradi take zadeve privedli na sodišče.«

»Ali nisi ubil kozla?« je izpraševal Grazičnik.

»Sem ga, sem; res sem ubil kozla,« je odvrnil Bunga, »ker nisem vedel, kaj bi. Kozel je imel navado, da je nepovabljen in brez vzroka prihajal na moj vrt in mi je kradel fižol. In tako sem napravil zanko, in on je šel v zanko in se je sam zadušil.«

»Ali ne veš, da divji kozli uživajo posebno varstvo? Da so zaščiteni in sme o njih ukrepati samo vlada?«

»Lahko, da je tako,« je odgovoril obtoženec, »ampak ali bo vlada, ki praviš o njej, da so ji kozli

izročeni v varstvo, tudi moj fižol branila pred njimi in ga štiti? Kaj pa naj naredim, če kak kozel vdre na moj vrt in mi požre fižol?«

»Vedeti moraš,« je odvrnil Grazičnik, »da je v oči, da je treba tisto žival, ki pride na kak vrt v škodo, ujeti in je treba zahtevati odškodnino.«

»Slišim, gospod, kar praviš,« je rekel Bunga, »toda, ali je mogoče divjega kozla vtakniti med lastno čredo? Zakaj pa vlada ne pazi na svojo živino? Vendar, postava je postava, in če je po postavi zahtevano, da je treba tisto živinčeto ujeti, pa ne ubiti, se bom odslej potrudil, da se bom ravnal po postavi.«

»Zdaj, v tem primeru, si prekršil postavo,« je dejal Grazičnik; »a ker si to storil zato, da si obvaroval svoj fižol, bom s teboj po milosti ravnal. Pol tolarja kazni boš plačal.«

Bunga je plačal pol tolarja od desetih, ki jih je bil prinesel s seboj, češ da bi bil pripravljen tudi na najhujše, in je odšel s sodnije.

Nekako čez mesec dni nato je stopil stražnik v Grazičnikovo uradno sobo, gnal je pred seboj nekega, pri zlotinu zasačenega domačina, čigar videz se mu je zdel nekam znan.

»Gospod, ali me več ne poznate? Jaz sem tisti Bunga,« je dejal mož.

»Saj, spominjam se te,« je rekel Grazičnik, »zakaj si pa spet pri nas?«

»Ker mi vladne živali še nadalje kradejo fižol, gospod,« je odvrnil Bunga. »In prišel sem po odškodnino za tisto, kar sem preстал škodo.«

»To je vse prav in lepo,« je dejal Grazičnik, »toda kakor ti je znano, je treba te nezasičane živali nekaj prignati, sicer ni mogoče zahtevati odškodnine.«

»Pa saj sem ujel tisto živinčeto prav takrat, ko je vdrl,« je povzel Bunga, »in tukaj je ta mrcina, pred sodnijo, ujeta in zvezana. Pojdi in si jo oglej!«

Uradnik, stražnik in Bunga so šli skupaj na prostor pred sodnijo, kjer se je že zbrala majhna gneča ljudi. Sredi te gneče so bile sani, ki so bili vanje vpreženi štirje voli. Na saneh je ležal kozel, ki se je zdaj pa zdaj zagrizel v svoje sponke.

»Bodi tako ali tako,« je rekel Bunga uradniku, »držal sem se tvojih besed. Lahko bi ga bil ubil, a ker je to postava belih gospodov prepovedala, sem ga ujel. Tole žival sem dobil na svojem vrtu, ko je prav pridno žrl moj fižol. Moja zanka jo je ujela. S pomočjo enega svojih sinov sem kozla zvezal in sem ga snel iz zanke. In tako je kozel zdaj tukaj in sem jaz tukaj, da bi se skliceval na odškodnino za tisto, kar sem utrpel.«

»V nekem oziru,« se je oglašil Grazičnik, ki mu je bilo malce nerodno, »si napak razumel moje besede. Saj se spomniš, ko sem rekel, da je treba živali, ki vderejo na vrt, spraviti k čredi — k občinski. Tu pa je sodnja, pa ne občinska čreda.«

»Gospod, to sem dobro preudaril,« je odvrnil Bunga, »če bom kozla tja spravil, bodo ljudje rekli, da sem ga ubil. A jaz sem ga pripeljal k hiši vlade, ker je ta žival last vlade, in sem prišel k tebi, k edini vladni, ki jo poznam, da dobim odškodnino za škodo, ki mi jo je kozel prizadejal.«

»Koliko je pa fižol vreden, ki ga je požrl?« je vprašal Grazičnik.

»Gospod,« je odvrnil Bunga, »tale kozel je velik falot. Začel je pleniti po mojem vrtu. To in to noč je rekel svoji ženi: 'Tu je Bungov vrt, kjer raste fižol. Počemu bi žrla navadno travo, če naju pa vabijo najlepši, najbolj sočnati stroki fižola?' Njegova žena pa mu je rekla: 'O, ti moj gospodar, na to! — Gospod, Dajva, pojdiva na Bungov vrt, pa šof! — Gospod, veste, pa ni žrl samo kozel-samec, ampak je pripeljal s seboj tudi svojo ženokozo in otroka-kozičla in so žrli vsi trije. Ali ni prav, gospod, in boš rekel, da delam narobe, če

zahtevam za škodo dva tolarja? Saj nemara da kaj več zneso, ampak ker je bil to previden kozel, je včasih tudi malo ponehal. Za njegovo ženo zahtevam tudi dva tolarja, saj ona še doji otroka in je njena lakota še velika. Za otroka zahtevam samo en tolar, saj ne toliko za to, kar je ta pa glavček požrl, ampak zavoljo tega, ko mi je toliko potecal. Gospod! Nobenih prič nimam, ki bi potrdile te moje besede. Jaz, Bunga, sem bil sam na veji drevesa in sem v jasni mesečini opazoval živali, ki so mi delale škodo...«

»No, kot si dejal,« je odvrnil Grazičnik, »sem jaz tukaj tvoja vlada in kot tak ti moram ugoditi. Tu imaš pet tolarjev.«

Stražnik-domačin je izpustil ujeto žival. Bunga je gledal za kozlom, kako je izginil med grmovjem, in ko je stopal domov, si je dejal: »Zdaj bom pa po vsem vrtu nasadil samega fižola.«

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 22. febr.: Petrov stol v Antiohiji; Marjeta Kort., spok.

Ponedeljek, 23. febr.: Peter Damijan, škof in cerkv. učenik; Romana, devica, Siren, mučenec; Marta, devica in mučenica; Milburga, devica.

Lunina sprememba: Prvi krajec 23. februarja ob 4.40 zjutraj. Herschel napoveduje jasno in mrzlo vreme.

Torek, 24. febr.: Matija, apostol; Sergij, mučenec; Primitiva, mučenica; Modest, škof; Edelbert, kralj; Lucij, mučenec.

Novi grobovi

† Jože Arhar

Jože Arhar, družabnik znane tvrdke Erman & Arhar, je sredi ob pol 11 v Slajmerjevemu domu po kratki in hudi bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pokojnika bodo prepeljali v St. Vid, kjer ga bodo položili v družinski grobnico. Dan prevoza bomo objavili kasneje. Podjetnemu, poštenemu in skrbnemu pokojniku, ki je bil po svojih odlikah in krepostih splošno zelo priljubljen, naj bo Bog plačnik in večna luč naj mu svetil!

† Avgust Praprotnik

Ljubljana, 21. febr. Sredi je v Ljubljani umrl industrijalec g. Avgust Praprotnik.

Kariera g. Avgusta Praprotnika se je začela v bančni službi. Se kot zelo mlad človek je prišel v nekdanjo Jadransko banko v Triestu, ki je v zadnjih vojnih letih, ko je prenesla središče svojega poslovanja v Ljubljano, postala velik denarni zavod, kar je bilo v tedanjih inflacijskih časih razumljivo. Avgust Praprotnik je postal njen glavni ravnatelj ter je vodil v burnih prevratnih časih bančne posle. Toda prišlo je zaradi raznih razlogov do preloma in Praprotnik je odšel iz Jadranske banke ter je nadaljeval svojo bančno kariero kot glavni ravnatelj Slavenske banke v Zagrebu. Toda tudi ta banka ni mogla preživeti prehodne dobe, ko se je nehala inflacija in se je pričela deflacija, ki je zahtevala mnogo žrtv na bančnem polju. Slavenska banka je igrala tudi veliko vlogo v našem gospodarskem življenju.

Po oslavitvi Slavenske banke je več ali manj prenehala bančna kariera Avgusta Praprotnika. Že v dobi bančnega ravnateljstva je imel veliko opraviti z industrijami, še bolj pa ee je njegovo delo na industrijskem polju stopnjevalo po izstopu iz bančne službe. Predvsem se je udeleževal v rudarski in kovinski industriji, kjer je bilo znano njegovo ozko sodelovanje z drugimi industrijskimi skupinami. Njegovo glavno mesto je bilo pri Kranjski industrijski družbi, kjer je bil podpredsednik upravnega sveta, nadalje pri rudniku in topilnici Topusko. Bil je predsednik upravnega sveta Prometnega zavoda za premost, udeležen je bil pa tudi v drugih rudarskih industrijah. Svojo udeležbo pri gradbeni industriji je pred leti opustil, pač pa se je zadnje čase udeleževal tudi pri izdajateljstvu časopisa. Bil je vodilni član uprave velesejma.

Kot industrijec je postal predsednik Zveze industrijcev ter se je udeleževal tudi pri drugih osrednjih organizacijah industrije. Izven tega je bil tudi predsednik Avtomobilskega kluba. Predalec bi nas odvedlo, če bi našli vse panoge njegovega udejstvovanja. Omenimo naj kot zanimivost le še, da je bil svojčas vodilni član konzorcija za slovensko gledališče. Pokoj njegovi duši!

† Ivan Lučovnik, jetniški paznik v pokouju, je umrl na svojem domu v Grosupljem št. 62 ter bo pokopan v nedeljo 22. t. m. ob pol štirih popoldne na grosupeljskem pokopališču. Naj počiva v miru! Njegovim žalujočim svojem izrekamo ob tej izgubi svoje sočutje.

Osebnostne novice

— Diplomirana sta bila na pravni fakulteti univerze v Ljubljani gg. Josko Starc iz Čuril pri Metliki in Stanko Janež iz Kostrivnice. Čestitamo!

— Mesečna rekolekcija za duhovnike z dežele bo zadnja sredo tega meseca, to je 25. svečana, v »Domu duhovnih vaj« v Ljubljani. Začetek točno ob pol enajstih popoldne. K obilni udeležbi so vabljeni vsi gg. duhovniki izven Ljubljane, zlasti še člani Apostolske unije. — Vodstvo Doma D. V. in škofijsko vodstvo V. A.

— Občinstvo iz Ljubljanske okolice opozarjamo, da bo na splošno željo danes ob 15 uprizoritev Verdijeve opere »Aida« v sledeči zasedbi: egiptovski kralj — Lupša, Amneris — Radev-Kogejeva, Aida — Heybalova, Radames — Francel, Ramfis — Betetto, Amonasro — Primožič, sel — Krislančič. Dirigent A. Neffat, režiser C. Debevec, zborovodja R. Simoniti, ko-reograf inž. P. Golovin.

— Vsem gg. zdravnikom, kolegom in prijateljem, ki so tako lepo počastili spomin mojega moža dr. Gusta Maraša, prisrčna hvala. — Dr. Ida Zarnik-Maraš.

— Izšel je molitvenik Ralsel, ki je zlasti primeren za Slovence, ki so po svetu. Stane 1.50 L. Dobi se v Mladinski založbi, Ljubljana, Stari trg 30. Naročite ga za nje. Zelo ga bodo veselili.

— Dijaški kongregacijski list »Naša zvezda« št. 10—11 izide sredi prihodnjega tedna.

— Dijaki so hitro uvideli, kakšno korist bodo imeli od knjižne zbirke »Cvetje iz domačih in tujih logov«, kjer bodo počasi izšla vsa slovenska slovstvena dela s komentarji. Priča-

kujemo, da bodo tudi starši podprli kulturno prizadevanje svojih otrok in tudi sami naročili omenjeno zbirko. Vse informacije in obširen prospekt dobite v knjigarni Mohorjeve družbe v Ljubljani na Miklošičevi cesti 19.

— Soboslikarske, plesarske in ličarske pomočnike in vajence vabimo, da se priklase v strokovni tečaj, ki se bo začel prihodnji mesec. V tečaju bodo poučevali strokovnjaki slikanje in imitiranje lesa. Prijave sprejema tajništvo skupine Pokrajinska delavska zveza (Delavska zbornica), Miklošičeva cesta 22, I. nadstropje levo, soba št. 11, med 10—12 in 16—18. Odškodnina za obiskovanje tečaja bo minimalna. Rok za prijavo traja do 1. marca 1942. — Skupina soboslikarskih, plesarskih in ličarskih pomočnikov pri Pokrajinski delavski zvezi v Ljubljani.

— Strojnike in kurjače vjudno vabimo, da se udeležijo občnega zbora svoje strokovne organizacije, ki bo v nedeljo, dne 1. marca 1942 ob 10 popoldne v Pokrajinski delavski zvezi (Delavska zbornica), Miklošičeva cesta 22, I. nadst., soba št. 3.

— Za okrog 20.000 lir slanina, salam, masti, mila in dr. so pokradli znani domači storilci gostilničarju in mesarju Koprožu v Sodražici. Tatje so izrabili priliko, ko je bilo v gostilni mnogo gostov, s katerimi so bili zaposleni domači, in s oodnesli iz kaš v sosednji Koprolovi hiši mnogo slanine, salam, masti, prekajenega mesa in zaboj mila, v vrednosti okrog 20.000 lir. Storilec se že prišli na sled.

200 PIRELLIJEVIH ZRAČNIC

bo razdelila v ponedeljek 23. februarja tvrdka

IGN. VOK

Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7, po ceni L 6.05

Prinesite staro zračnico!

Ljubljana

1 Javni lokali v Ljubljani. Mestni fizikat mora tudi nadzirati javne lokale in vse obratovalnice, ki imajo opravka z živili. Po predpisih morajo biti vse take obratovalnice opremljene s tekočo vodo, vsi lastniki in vsi uslužbeni obratovalnic morajo imeti uradna zdravniška potrdila, da ne bolujejo na tuberkulozi ali na drugih nalezljivih boleznih. Koliko dela ima mestni fizikat z rednim nadzorom vseh teh obratovalnic, še najlepše dokazujejo številke posameznih obratovalnic. Tako je bilo lani v Ljubljani sedem hotelov, devet restavracij, 12 ljudskih kuhinj in 15 kavarn. Z alkoholom se človek v Ljubljani kaj lahko založi, saj premore Ljubljana poleg restavracij in kavarn kar 239 gostiln, 49 bifejev in 16 krčem in vinototev. Vseh takih gostiln je torej nad 300. Če upoštevamo, da ima Ljubljana 100.000 prebivalcev, pride na približno 300 prebivalcev ena gostilna ali krčma. V primeri z drugimi obratovalnicami Ljubljana močno razbija. Tako premore le 71 pekarn, 64 mlekar in 3 mesarij.

1 Vse stalne prodajalce zelenjave na živilskem trgu opozarja mestno poglavarstvo, naj svojo zelenjavo pripeljejo na trg na prodaj, ker je proti prodajalcem zelenjave na domu podvzeta najstrožja kontrola zaradi preprečevanja zvišanja cen in nedopustne prodaje. Opaženo je namreč, da nekateri producenti prodajajo zelenjavo doma, kamor hodijo zelenjavo nakupovat gospodinje, medtem ko primanjkuje zelenjave na živilskih trgih.

1 Golarjev večer preložen. Zaradi obolenosti dveh sodelujočih gospodov je večer Cvetka Golarja preložen na 9. sučca.

1 Postne pridige na Barju bodo ob nedeljah ob šestih zvečer. Imel jih bo g. pater Stefan Savinšek.

1 Občni zbor Poselskega društva sv. Marte bo danes v nedeljo popoldne ob petih v društveni sobi.

1 Mesečni shod moške križanske kongregacije, ki bo v nedeljo, 1. marca (2. postna) se prične ob pol šestih zvečerom. Po govoru darovanje za namene družbe, nato adoracija pred Najsvetejšim in liturgija.

1 Koncert čelista Brunellija, ki se bo vršil v petek, dne 27. t. m. bo imel naslednji spored: 1.

Strauss: Sonata op. 6; 2. Beethoven: Variacije na Mozartov temo iz opere Carobna piščal; 3. Paradisi: Sicilliana; 4. Boccherini: Ronco; 5. Boccherini: Koncert v d-duru z Brunellijsko kadenco; 6. Debussy: Sanje; 7. Zanella-Bonucci: Scherzo; 8. Alfano: Romunski ples; 9. Dunkler-Brunelli: Predica. Na klavirju bo spremljal umtenika pianist Simoncelli. Koncert bo v veliki Filharmonični dvorani. Začetek končno ob 7 zvečer. Predprodaja vetopnic v knjigarni Glasbene Matice.

1 Vse koncertno občinstvo, ki se bo udeležilo jutrišnjega prvega koncerta našega Komornega orkestra, ki je pod vodstvom violinskega virtuozu docenta Karla Rupla, opozarjamo, da je začetek koncerta točno ob 7 zvečer. Konec bo ob 8. Spored koncerta je naslednji: 1. Vivaldi: Koncert v a-molu za godala in klavir; 2. Schumann: Samospevi za sopran in klavir. Poje gđc. Valerija Heybalova; 3. Škerjanc: Tri skladbe za godala; 4. Faure: Andante moderato za godala in klavir; 5. Bach: Koncert v d-molu za dve violini s spremljanjem godalnega orkestra. Violino solo igra Leon Pfeifer in Albert Dermelj. — Predprodaja vetopnic v knjigarni Glasbene Matice.

1 Danes ob 5 popoldne vsi v frančiškansko dvorano! Požrtvovalni dijak in dijakinja bodo ponovili misijonsko dramo »Puščava bo cvetela«, ki jo prireja Družba za širjenje vere. Pričakujemo, da se bodo igre udeležili vsi oni misijonski prijatelji in prijateljice, ki so dolejš še vedno napolnili dvorane. — Vetopnice prodajamo ves dan pri dnevnih blagajni. Cena je 3 lire na vseh sedežih. Sedeži so numerirani.

1 Vzgojitelji in starši. Vaša skrb je namenjena tistim, ki so Vam izročeni v varstvo. Iščete jim smernic in svetlih zgledov za življenje. Mnogo jim bo nudila misijonska drama »Puščava bo cvetela«, ki bo nalašč za dijaštvo uprizorjena danes popoldne ob 411 v frančiškanski dvorani. — Ilekone vabimo mladino danes popoldne v frančiškansko dvorano, da se navduši za svetle ideale misijonske žrtve. — Vetopnice 3 lire na vseh sedežih. Sedeži numerirani. Predprodaja vetopnic ob 410 donoldne naprej pri dnevnih blagajni. — Družstvo za širjenje vere.

1 Umetnostna razstava slikarjev - bratov Vidmarjev v Obersnelovi galeriji na Gosposvetki cesti bo odprta le še do nedelje, 22. februarja, na kar opozarjamo občinstvo, ki si te zanimive razstave še ni ogledalo.

1 Kinematografska predstava Dopolavora na Taboru. V nedeljo ob 3 popoldne priredi pokrajinski Dopolavoro v dvorani na Taboru brezplačno kinematografsko predstavo, na katero ima prost vstop ljubljansko občinstvo. Predvajali bodo film »Kotara očeta Martina«.

1 Glasbena šola »Sloga« ima danes, v nedeljo ob pol enajsti uri popoldne svoj 3. interni nastop gojencev. Nastopili bodo gojenci peveškega in instrumentalnih oddelkov.

1 Ljubljana je za sprejem tujcev dobro pripravljena. Že od nekdanj skrbje gostinski obrati v Ljubljani, da lahko postrežejo obiskovalcem Ljubljane z neoporečnimi in sodobnimi prenočišči. V zadnjih desetih letih je Ljubljana dobila več lepo urejenih hotelov, ki bi delali čast tudi večim mestom. Vsega skupaj ima Ljubljana sedem hotelov in sedem prenočišč skupno 458 sobami. Če upoštevamo, da je približno polovica sob opremljenih z dvema posteljama, lahko računamo, da more prenočevati v Ljubljani do 700 tujcev. Tudi higijensko stanje hotelskih sob je prav dobro in tudi v prenočiščih, ki so sicer bolj skromna, so zdravstvene razmere neoporečne.

1 Občni zbor Društva žel. uradnikov bo dne 22. februarja 1942 ob 14.30 v prostorih »Sloga«. Člani vjudno vabljeni.

1 Danes ob 14 bodo ponovili P. Golievo mladinsko igr »Snežuljčica«, ki vedno znova osar mladino s svojo pestrostjo. Poleg Snežuljčice, sedmih škrofov in kraljeviča sta pri mladini posebno priljubljena zabavna razbojnika Frice in Frace. Razen njih nastopa še zlobna mačeha, kraljica, dvorni maršal, lovec in dvorjani. Igrali bodo: Levarjeva, Mira Daničova, Tiran, Kosič, Raztresen, Presnetnik, Lipah. Veljajo zelo znižane cene od 10 lir navzdol.

Gledališče

Drama: Nedelja 22., ob 14: »Snežuljčica«. Mladinska predstava. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. Ob 17.30: »Človek, ki je videl smrt«. Izven. Ponedeljek, 23.: Zaprtje. Torek, 24., ob 17.30: »Zaljubljena žena«. Red Torek.

Opera: Nedelja, 22., ob 15: »Aida«. Izven. Ponedeljek, 23.: Zaprtje. Torek, 24., ob 17: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Premierski abonma.

Služba trafik v nedeljo

V nedeljo, dne 22. februarja, bodo odprte naslednje trafike:

Od 7 do 20: Kmetič, Celovška 54, Kregar, Dravljica 81, Zlatič, Tyrševa, kiosk, (Strojne tov.). Kolar, Predovičeva 12, Šušteršič, Tovarniška 17, Zajc, Poljanska 11, Pokoren, Šmartinska 5, Pudjed, Sv. Petra nasip 23, Juvan, Kolodvorska 35, Šušteršič, Sv. Petra c. 7, Puget, Miklošičeva 34, Melihar, Aleksandrova, kiosk Tivoli, Sever, Šelenburgova 1, Novak, Gosposka 11, Oblak, Sv. Florijana 38, Jerina, Gerbičeva 81, Mrvar, Tržaška, kiosk pri uri.

Od 7 do 13: Pohar, Medvedova, kiosk blizu kol., Piš, Zg. Šiška 115, Gregorinčič, Stožice, kiosk Tyrševa cesta, Kovič, Zaloška 41, Mugerle, Poljanška c., kiosk, križ. Potočnikove ulice, Kastelic, Iliriska 23, Senk, Resljeva 24, Kušar, Sv. Petra c. 50, Kordiš, Gojave 5, Prašnikar, Tyrševa 20, Dornik, Igriška 3, Čufar, Jurčičev trg 3, Pate, Krekov trg, kiosk, Velkavrh, Sv. Jakoba trg 9, Merjasec, Tržaška 64, Krča, Cesta v Rož. dolino, kiosk.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: V nedeljo: mr. Leustek, Resljeva c. 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič, Tržaška c. 48. — V ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6, mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Garts, Moste, Zaloška c. 47.

Poizvedovanja

Od Resljeve ceste do kavarne Emona se je zgubila zlata broša. Pošteni najditelj se naproša, da jo odda proti nagradi v mlekarji, Slomškova 9.

V križanski cerkvi se je našla knjiga. Dobi se v upravi »Slovenca«.

Crno palico s srebrno glavo sem zgubila na Masarykovi cesti blizu Šmartinske ceste. Pošten najditelj se naproša, da jo odda v upravo »Slovenca«.

Izgubljena sta bila od stolnice do Ambroževega trga 2 ključa na obročku. Najditelja prosimo, naj odda v upravo »Slovenca«.

S Spodnjega Štajerskega

Civilne poroke v Dolu pri Hrastniku. V Dolu pri Hrastniku so bile 14. t. m. štiri civilne poroke. Kakor poročajo nemški listi, sta se tega dne pred tankajmim županom poročila brambe Zenz Götz in Alojzija Mihelc. Poleg teh dveh so bili tega dne tankaj poročeni še trije drugi pari.

Iz Ribnice

Postne pridige bodo ob nedeljah ob 3 popoldne in župnijski cerkvi. Vabimo farane, da se jih polnoštevilno udeležijo!

Oporoka osmih bojnikov

»Nisem še nikoli slišal, da bi se strah revolucije bal, fantič moj. Le mirno se vrni k vozu. Tvoja nervoznost me le moti v mojem premišljevanju.«

»Ne bo nič, Lion — nisem tak, da bi prijatelja v nevarnosti zapuščal.« Bazil si prižge cigareto ter poskuša napraviti brezkrben obraz.

»Kaj naj bi po Tvoji sodbi pomenila ta kri?«

»Umor!«

Ubogega Bazila je ta besedica tako pretresla, da mu je cigareta padla iz rok.

»Umor? Ti si v svojih sodbah od sile nagel, Lion. Saj je kaj drugega tudi še mogoče. Morda se je na primer Thompson v prst urezal, ko je svinčnik šliel.«

»Ne kvasi neumnosti, Bazil! Le natančneje si ogledaj to let na mizni plošči ne najdeš krvi, pač pa se za miznim robom vleče več tenkih krvavih prog. Tudi na plošči je bila velika luža krvi, ki pa jo je nekdo zelo skrbno zbrisal, pri čemer je prezrl le tenke proge za robom, kar je vse-kakor veličanska zanikarnost.«

»Morebiti se je morilec močno mudilo — če je seveda sploh bil izvršen kak umor.«

Hammond ne odgovori, marveč molče porine stol k pisalni mizi ter sede.

»Sicer bi bilo res mogoče,« premišljuje govorci, »da bi se bil tokrat v svojih sklepih malo prenačil — upajmo, da sem se res! Če pa je moja teorija prava, je Thompson takrat, ko je bil umorjen, sedel za tole mizo, sklonjen nad svojimi računi, nekdo pa, ki ga je Thompson dobro poznal, ga je ustrelil skozi sence.«

»Ti pa mnogokrat trdiš, Lion... Ali bi mi ne hotel tega razložiti?«

»Ne, ne... kasneje! Zdaj je treba delati: Morilec je sicer že davno kje za devetimi gorami... njegova žrtev je pa bržkone tod kje blizu.«

Iz sobe stopita na široki prag. Hammond natančno preišče kamniti tlak, a ne more najti nobenih krvavih sledov. Nato počasi stopita po polničnih navor. Hammond, ki hodi spred, nepremično zre na stopnice.

»Tukaj le se začno lesene stopnice,« opomni Bazila. Ze isti hip pa, kakor vkopan obstane. Zvon na ves glas svarače zabrni skozi tiho noč.

»Hudiča, kaj pa je to?« prestrašen zavpije Bazil.

»Zvoni — kakor pač zvoni zvon,« ga porogljivo poučuje Hammond.

Nekaj trenutkov stojita, ne vedoč, kaj bi, zvon pa zvonil in zvonil — bržkone gori v stolpu.

»Lepa je ta kaša!« modruje Bazil. »V četrt ure tako lahko skličevo vso sosesko — potem naju bodo pa še zaprli, češ da sva kalila javni red in mir.«

»Kar naprej pojdiva!« kratko veli Hammond.

Kakor hitro sta začela stopati naprej, je zvon utihnil.

»Eno sekundo potrpi, Bazil!« pravi Hammond ter spet stopi na prejšnjo stopnico. In zvon je spet zazvonil.

»Ta zvon je za alarm!« ugotovi Hammond ter naglo stopi s stopnice. »Le pogledaj! Ta le stopnica je mnogo manj obrabljena kakor so druge. Najin prijatelj Thompson se je je vsa dolga leta skrbno izogibal.«

Na prihodnjem pragu je spet bilo dvoje vrat. Ena so bila zaklenjena, druga pa so se lahko dala odpreti.

Ko je zasijala električna luč, sta videla, da stojita na pragu sobe, ki bila nekoli manjša kot ona tam spodaj, ki pa je bila mnogo bolj prijazna in domača videti. V enem kotu je stala nizka hrastova miza z dvema naslanjačema. Na mizi je še ležal tobačni mehur ter več pip. V drugem koncu je stala velika, bogato in lepo rezljana postelja. V lepi stari omari je poleg drugega bila še cela vrsta steklenic z izbranimi vini in likerji. Druga vrata so vodila v majhno kuhinjo.

Kuhinjska tla so bila s škrlji pokrita. Ta prostor je bil hladen in neprijeten. Na mestu oken je bilo v stenah več malih lin, ki so v starih časih prav gotovo bile strelnice.

»Kaj pa je tole?« naglo vpraša Hammond ter se skloni v predh, ki je z onega konca kuhinje vodil tla doli v globoko. Predh je bil kar podoben tistim jaškom, po katerih švigajo dvigala iz hotelskih kuhinj. Manjka zgolj železnih nosilcev.

»Kakor se mi dozdeva, ta le predh gre skozi vsa nadstropja.« Nato z žepno svetilko posveti vanj. Naglo osupne. »Na pravi sledi sva, Bazil!« zamolklo spregovori.

»Saj tole tukaj je kri!« prestrašen zavpije Bazil.

»Da, kri je!«

Hammond odpre svoj žepni nožič ter z njim previdno malo postrga temno pego, ki jo je bil našel.

»Kakih šest, sedem dni utegne biti stara.«

Ko se zravna, resno pogleda svojega prijatelja:

»Vem, kaj bova našla na dnu tega jaška!«

»Tudi jaz slutim, Lion. — Kaj bova zdaj počela?«

Hammond si prižge cigareto ter se globoko zamisli.

»Kdo, misliš, da je bil v tem le okvirju?« naglo vpraša ter s cigareto pokaže na steno, kjer je visel prazen okvir z razbito šipo.

»Prav nič ne slutim, Lion.«

»Povej mi, Bazil... ali bi se ne ustrašil, ko bi bilo treba postaviti nekolikaj prekršiti?«

»Ljubiti prijatelj — saj veš, da eno tretjino svojih dohodkov plačujem zaradi te svoje strasti.«

»Tu so bolj resne stvari kakor pa tista Tvoja prehitra vožnja po cestah. Prepričan sem, da je tukaj bilo izvršeno kravro hudodelstvo. Najina dolžnost je, da to takoj naznani policiji. Vendar morava še kake pol ure počakati. Časa je malo — morebiti so zunaj že opazili luč, ki sva jo povsod prižigala, morebiti so slišali zvon zvoniti ali pa našli najin voz tam zunaj — tudi bi bilo mogoče, da je tisti natakur začel kaj sumiti in je morda v svojem strahu zbral že kako re-

ševalno ekspedicijo. Zato morava pohiteti... in si delo porazdeliti. Ti pojdi dol v pisarno ter natančno preglej vse papirje. Dobro pazi, ali dobiš kje kako Thompsonovo izkaznico, krstni ali poročni list, vojaško knjižico ali kaj podobnega.«

»Kaj boš pa Ti?«

»Truplo poiščem.«

»Uha! — Tisto delo Ti pa rad prepuščam... Prav! Pa začniva!«

Nazaj grede sta se skrbno izognila nevarne alarmne stopnice. Bazil je izginil v Thompsonovo pisarno, Hammond pa je odšel dol. V predvežju takoj zapazi, da so se bila med tem zaprla vrata na grajsko dvorišče, pri čemer so tako močno udarila, da se je bil Bazil ves prestrašil. Pazno se gleduje na okoli ter v senci polžnice zapazi nizka, okovana vrata. Z majhnim trudom jih odpre, da so v svojih zrjavelih tečajih glasno zaškripala.

Pred Hammondom je kamnito stopnišče, ki se izgublja spodaj v temi. Ker ne najde stikala, vzame žepno svetilko, odločno stopi po težkih stopnicah navzdol ter pride v precej nizek obokan prostor. Počasi si sveti ob kamnitem zidu. Po svojih računih bi zdaj utegnil biti nekako pri tleh. Nekje mora pač biti kaka luknja ali vrata v klet.

Čez delj časa končno vendarle v najbolj temnem kotu stakne nizka dvokrilna železna vrata, ki pa so že vsa rdeča od rje. Vrata so zapahnjena z železnima držajema na obeh straneh tiči v zrjavelih ušesih, ki sta vzdani od vratih.

Žepno svetilko postavi na tla tako, da mu jo razsvetljevala železna vrata. Nato začne majati železni drog, ki pa se je od same rje kar sprjel z železnima držajema na obeh koncih. Ker pa je Hammond nenavadno močan, se mu končno le posreči drog omajati ter ga počasi vleči iz državev.

Naenkrat pa en konec železnega droga zdrkne iz ušesa, nakar se vrata kar sama od sebe kakor po kakšni nevidni sili odpro. Eno krilo zadene žepno svetilko ter jo prevrne. V drobno sekundo je Hammond dovolj videl.

Ven se je zakotalilo človeško truplo!

Orjaški varani → zadnji zmaji na zemlji

Sorodniki predpotopnih zmajev še živijo na samotnem otoku v Malajskem arhipelu

Svoj čas smo pričočevali v »Slovenca« zanimivi in poučni roman, ki ga je spisal znani Conan Doyle pod naslovom »Izgubljeni svet«. Pisec je opisal, kako so nekje v Afriki odkrili visoko planoto, odrezano od ostalega sveta. Prav zato so se

Do pet metrov dolgi predpotopni stegosaurus.

na tej planoti ohranile predpotopne živali, ki jih je šla loviti znanstvena odprava. Ta fantastični popis je bralcu lepo orisal še zdajšnjemu minulo življenje iz dobe, ko so na zemlji še rasla drevesa, katerih zgorele ostanke kurimo kot premog.

Zmaji na otoku Komodu

Nihče ni mislil, da bi se mogli najti kje na svetu še živi sorodniki predpotopnih živali. In vendar je resnica dosegla prisateljevo domišljijo. Sorodniki nekdanjih zmajev iz predpotopne dobe — takimenovanih zavrijcev — živijo še na naši zemlji. Niso več tako strašni in velikanski, toda še vedno močni. Njihova domovina je otok Komodo, ki je eden izmed manjših Sundskih otokov med otokoma Sumbavo in Flores. Leži torej prav tam, kjer se sedaj razvija odločilni boj za oblast na zahodnem Pacifiku. Otok je naseljen in nizozemska last, velik le 494 kv. km, torej približno osemkrat večji kot območje ljubljanske občine. Je precej gorat, saj meri najvišji vrh 735 m. Za otok se ni zmenil noben parnik, saj je bil otoček v razsežnem indomalajskem arhipelu res preveč neznan.

Za prvo odkritje se nihče ni zmenil

Leta 1912 je vihar prisilil Angleža Ouwensa, da je moral ob otoku pristati. In Ouwens je prvi videl velikanske kuščarice, divje in fantastične zveri, nevarne roparice, ki se hranijo skoraj izključno z mesom. Te zverine so ga spominjale na nileške varane, dolge, vitke kuščarje, ki živijo v vsem porečju Nila in so dolgi do 1,70 m, ter na indijske varane, ki postanejo do 2 in pol m dolgi in ki živijo

Glava orjaškega varana.

tudi na Malajskem otočju. Ouwens seveda ni vedel, da je odkril novo vrsto živali. V neki strokovni reviji, ki je izhajala na Javi, je sicer popisal te »orjaške« varane, kakor jih je imenoval, toda nihče se za njegovo odkritje ni zmenil. Tako so živeli orjaški varani mirno naprej na samotnem otoku.

Šele pred 10. leti so jih šli loviti

Precej let je minilo, preden so zopet prišla poročila o orjaških kuščaricah v Evropo in Ameriko. Domačini sosednih otokov so namreč tudi že videli varane in jih imenovali »buja — dakate«, kar bi pomenilo »krokodil, ki živi na suhem«. Šele leta 1927 je strokovna literatura v Ameriki in Nemčiji posvetila tem odkritjem več pozornosti. Širila se je namreč govorica, da so ti sodobni zmaji dolgi 7 m in da požrejo lahko vola s kostmi in kožo.

Kmalu nato, nekako pred desetimi leti, se je končno vendarle odpravila znanstvena odprava na otok Komodo, kaj je s temi zmaji.

Večina udeležencev odprave ni verjela, da bi bi mogli najti res kaj zanimivega. Na otoku Flores so najeli domačina, ki so bili na otoku Komodu in ki so vedeli pripovedovati prave strahote o teh zmajih. Ko se je odprava izkrcala na otoku Komodu, so člani že po treh dnevih naleteli na prvega orjaškega varana. Pod mogočno kamnito pečino je bila izkopana jama, do katere so vodile močno shojene in steptane steze iz raznih strani džungle. Člani odprave so v vročem dopoldnevu prav po naključju šli mimo jame, ko se je pokazala iz črne luknje široka in velikanska glava. Vsem je zastal dih, ko so gledali pošastno glavo, ki je imela na široko razklan gobec, nad katerim so čepeli drobne oči. Okorno črno telo se je počasi po mikalo iz jame. Toda kakor bi trenil, je varan izginil nazaj v jamo. Takoj nato se je začel lov.

Vaba in past

Najprej je bilo treba pripraviti primerno past za varana. Nekdo iz odprave je ustrelil divjega prešiča, drugi pa so to vabo privezali z močnimi vrvmi nedaleč od varanove jame. Krog in krog prešiča pa so položili zanke iz močnih vrvi, ki so jih navezali na bližnja drevesa. Vsako drevo, ki je nosilo zanke, so močno pripognili in posebnimi vrvmi privezali. Računali so, da bo varan prišel

Pred milijoni let je živel na zemlji 8–10 m dolgi iguanodon.

po prašiča in da bo že kako stopil vsaj v eno zanko.

Varan se je res prikazal iz luknje. Pečenka mu je dišala. Potem, ko jo je nekaj časa ogledoval iz daljave, je z bliskovito naglico planil na prešiča. In res! Okrog obeh zadnjih nog sta se ujeli zanki ter se zadržili. S sekro so pripravljene delavci takoj presekali vrvi, ki sta do tedaj pripogibali drevesni debli, na katerih sta bili zanki privezani. Obe debli sta se zravnali in dvignili varana skoraj v zrak. Bil je ujet. Toda dolga je bila še bitka, preden je bil ukročen. Z močnimi mrežami iz prst debelih vrvi so ga prekrili in ga nato dobesedno povili z vrvmi, ki so jih privezovali na dolge tramove. Tako so ga počasi zvezali, da ni mogel več napraviti škode. Dokler se je mogel le malo gibati, je varan strahotno otepal s svojim dolgim repom in domačini se sploh niso uvoili v njegovo bližino. Z odpravo je bil lovec zveri, ki je ujel že nešteto levov in tigrov. Toda tudi ta je okleval, ko je bilo treba začeti s povezovanjem. Iz velikanskega kuščarja j namreč izhajala tako svojevrstna in divja sila, da je vsakdo imel občutek, da stoji pred zverino iz prejšnjih dob zemeljske zgodovine. Odprava je ujela še več orjaških varanov. Štirje od njih živijo v živalskih vrtovih v Nemčiji, ostali pa v živalskem vrtu v New Yorku.

Resnica o orjaških varanih

Resnica o varanih je seveda manj strašna kakor govorica. Dolgi so le tri do štiri metre. Trup je dolg okrog dva metra, rep pa približno prav toliko. Varan ima globoko razklan gobec, ki je ves posejan z velikimi, žagastimi zobmi. Poleg krokodilov je največji predstavnik in sorodnik že zdavnaj izumrlih zavrijcev. Jezik pomoli varan lahko daleč ven. Tudi je jezik globoko razcepljen in se konča v dve roženi konici. Na sprednjih in zadnjih nogah ima po pet prstov z izredno močnimi in ostrimi kremplji. Dejstvo je, da je orjaški varan največji še živi plazilec, ki živi izključno na suhem. Poleg tega je varan izredno divji in požrešen. Resnica je, da orjaški varan napada teleta, včasih celo bike, ki so divji in bojeviti. V džunglah se loti jelenov in divjih prašičev. Strašno je videti, kako s svojimi kot nož ostrimi zobmi odtrga velik kos mesa iz trupla živali, ki jo dobesedno raztrga.

Mladi varani marsikdaj kopljejo po pesku ob obali in iščejo želvirna jajca. V mladih letih plezajo celo na dreve in ropajo ptičja gnezda. Ko se postarajo, ne plezajo več. So pa vedno odlični plavalci in se marsikdaj kopljejo v najbolj besnečih valovih. Varani živijo vedno sami zase v jamah, ki si jih izkopljejo pod orjaškimi debli podrtih

Orjaška varana v živalskem vrtu.

dreves v džunglah ali pa pod pečinami. Kadar koli se srečajo med seboj, pride do boja. Kadar jih kdo opazuje, ne da bi vedeli zato, gredo z dvignjeno glavo počasi in skoraj okorno. Če pa opazijo kaj sumljivega, pa švigajo kot strela in izginijo v džungli.

Kmalu bodo iztrebljeni

Ker je ekspedicija odkrila resnico o orjaških varanih, so začeli kasneje loviti tudi domačini iz bližnjih otokov te redke živali. Po osemdeset do sto domačinov je napadalo v skupinah z mrežami

in sulicami še zadnje zmaje. To ni nazadnje nič čudnega, saj se vsi muzeji in živalski vrtovi sveta potegujejo za to, da bi lahko pokazali varane žive ali nagačene. Zato je cena vranom naravnost izredna. Do dvanajst tisoč dolarjev je vrzel en sam varan. Ali je kaj čudnega, če bodo ti ogromni kuščarji, ki se plode prav počasi, v kratkem iztrebljeni, čeprav je nizozemska kolonialna vlada že zdavnaj prepovedala vsak lov nanje. Z njimi bo izginil zadnji predstavnik mesojedih varanov in pravih sorodnikov zmajev predpotopne dobe. Njihova najbližja sorodnika nilski in indijski varan sta namreč rastlinojeda.

To pa čisto zares

Kravata za spomin

Gospa Vodopivčeva je spletla možu kravato za god. Ko mož odpira zavitke z darili, najde tudi kravato. Ves prestrašen zakliče: »Duša draga, kaj pa naj počnem s tako dolgo kravato?«
»Za spomin jo imej!«
»Za spomin? Zakaj?«
»Spletla sem jo zadnjič, ko sem te čakala, kdaj boš prišel domov. Napletla sem je le dva metra. Saj veš, da si prišel, ko se je že delal dan!«

Obzirnost pa taka

Mali Janezek je res lepo vzgojen. Že nekaj tednov hodi v prvi razred ljudske šole. Nekega jutra jo primah je ob pol devetih domov. Mati se čudi: »Janezek, kako to, da si že tu! Kaj danes nimate šole?«
»O pač! Pravi pridni dečko. Veš, mama, ko sem prišel pred razred, so že začeli, pa jih nisem hotel motiti!«

Novo življenje

»Zagornik se je odločil, da bo začel novo življenje. Trdno je sklenil, da ne bo delal dolgo in da bo varčeval, kjer bo le mogel. Bog ve, če se tega sklepa res drži?«
»Kolikor mi je znano, deloma. Zdaj varčuje z izposojenim denarjem.«

Kdaj gre komu klobuk na živce?

Veliki klobuki so v kinematografih res huda nadleža. Janez sedi prav za gospo, ki mu s svojim klobukom zakriva skoraj vse platno. Poleg tega se gledalka še premika tako, da Janez res ne ve, kako naj sedi, da bi ujel še skromen pogled. Končno vzkripi: »Gospodična, vaš klobuk mi gre na živce!«
»Kako to? Saj ga vam ne bo treba plačati!«

Najcenejše zdravilo

»Gospod lekarnar, dajte mi no kako sredstvo, da me desna dlan ne bo več srbela. Toda biti mora res čisto poceni.«
»Najcenejše bi bilo, če se popraskate.«

Med prijateljskimi

»Ali ni to nesramno!« se je pritožila Ančka pri prijateljci. »Že debele pol ure čakam na Pavla, pa ga še ni! In včeraj mi je zagotavljal, da bi šel zame na konec sveta.«
»Morda pa se je odpravil že na pot!«

Ne razumeta se

»Klara, na srajci mi manjka gumb!« pravi mož.
»Tega nihče ne vidi! Saj nosiš vendar telovnik!« prigovarja žena.
»Ampek tudi na telovniku manjka gumb!«
»Saj oblečeš vedno suknjič!«
»Na suknjiču manjkata kar dva gumba!«
»Sveti Bog, menda v tem mrazu vendar ne boš šel brez suknje na cesto!«

Strto srce

Oče je vrzel z odločno brco snubca skozi vrata. Hčerka se joka in očita očetu: »Veš, oče, to pa ni bilo lepo, da si Egona brcnil pod hrbet samo zato, ker je prosil za mojo roko. To mu bo strlo srce!«
»Kaj ima Egon srce tam?«

Radoveden gost

»Poglejte sem, gospodična!« je ogorčeno poklical gost natakario v kavarni. »Povejte mi, gospodična, kaj naj pomeni ta črna usedlina na dnu skodelice za belo kavo?«
»Oprostite gospod, res ne vem! Sem samo natakario in ne vedeževalka.«

Zdravje na licu

Mala nečakinja opazuje molče teto, ki si z rdečilom barva ustnice in lica. Ko teta konča, mala vpraša: »Teta, ali so rdeča lica res znamenje zdravja?«
»Seveda so, srček!«
»Teta, potem si pa ti na levem licu bolj zdrava kot na desnem.«

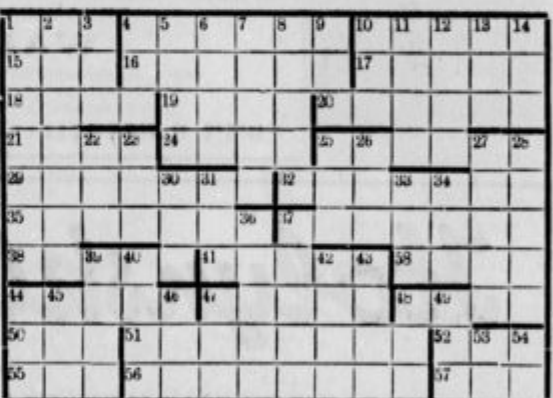
V slaščičarni.

»No, kako vam je bila všeč naša nadevana slaščica?«
»Če upoštevam njeno starost, je bila presneto majhna.«

Križanka št. 23

Vodoravno: 1. domača perutnina, 4. politični poslanec, 10. češko mesto, 15. del obraza, 16. majhna stvar, 17. azijski prebivalec, 18. kavkaško mesto, 19. moško ime, 20. Zupančičeva pesnitev, 21. moško ime, 24. nemški učenjak, 25. zdravnik raztelesovalec, 29. vrsta oglja, 32. oddelek, enota, 35. različica, varijanta, 37. pojav, nenavadnost, 38. svetopisemska oseba, 41. vrsta otočja, 44. italijanski kralj, 47. votla mera, 48. kemični element, 50. notranjski kralj, 51. prebivalec okolice, 52. zgodovinsko razdobje, 55. turški gospodar, 56. indijski ep, 57. del obleke, 58. živinska krma.

Navpično: 1. ročno delo, 2. glasbeno orodje, 3. del rastline, 4. afriška žival, 5. moško ime, 6. aremski kralj, 7. pesniška oblika, 8. grška prestolnica, 9. posmrtno prebivališče, 10. ud družine, 11. oblika vode, 12. podgrad kamen, 13. gibanje vode, 14. vrsta papirja, 22. istrsko zdravilišče, 23. slovenski pisatelj, 25. zlogom (tukaj), 26. dalmatinski kralj, 27. kritika, recenzija, 28. znamenita opera, 30. moško ime, 31. mlada krvavica, 33. del obraza, 34. del naslova, 36. hunske poglavar, 37. vzhodni krivoverec, 39. lastnost teles, 40. starorimsko božanstvo, 42. poljska rastlina, 43. azijsko višavje, 44. del sobe, 45. glasbeno orodje, 46. ruska reka, 47. gorenjski kralj, 48. hrvaška reka, 49. živalska značilnost, 53. egiptovsko božanstvo, 54. starorimski denar.

Rešitev križanke šte. 22

Vodoravno: 15. Iana, 16. kaviar, 17. obed, 19. rja, 20. srna, 21. kvas, 22. osa, 24. ena, 26. Rado, 28. Bato, 30. rep, 32. Sara, 33. sad, 34. ilo, 35. Bono, 37. Ivan, 39. nor, 41. lan, 44. Ovid, 47. brk, 48. gama, 49. oval, 50. trk, 52. zid, 54. Asen, 56. rame, 58. str., 60. esej, 61. Aleuti, 62. Main.

Navpično: 2. lajna, 3. Ana, 4. TAS, 5. okras, 6. Vanda, 7. Eva, 8. čik, 9. naval, 10. Erato, 11. gos, 12. Abo, 13. jesen, 25. arak, 26. rang, 27. Odra, 28. bilo, 29. obol, 30. rovt, 38. vrisk, 39. nasad, 40. omele, 42. otava, 43. namig, 45. Irtiš, 53. Dee, 54. ajd, 55. NEP, 56. Rus, 57. Emi, 58. sak.

V obrobni kvadrati tri povesi iz zbirke Slovenčeve knjižnice, in sicer: Zlato večnega jada, Podkroški gospod in Dekle z biseri.

Kako so zemljemerci izmerili zemljo

Prve poskuse ugotoviti velikost zemeljske oble, najdemo pri starih Egipčanih. Kasneje sta grška filozofa Pitagora in Aristoteles že dokazala, da je zemlja okrogla. Grški učenjak Eratostenes pa je iznašel način, kako bi se dala izmeriti velikost zemlje.

Prva prava meritev zemlje je bila izvedena v 9. stoletju v puščavi Singar ob Arabskem zalivu na ukaz kalifa Al Mamuna. Zemljemerci, ki naj bi merili določeno progno v puščavi, so delali v dveh ločenih skupinah. Tako je odredil kalif, ker je hotel primerjati ugotovitve obeh skupin. Že tedaj so merili zemljemerci dolžino ene meridianske stopinje, torej 360. del meridiana. Obe meritvi sta tedaj dali kaj različne rezultate. Prva skupina je merila 46 arabskih milj, druga pa 56 in pol. Naš čas ne more odločiti, katera skupina je merila bolj točno, ker ne vemo, kako dolga je bila arabska milja.

Drugič je izmeril dolžino meridianske stopinje matematik Fernel, ki je bil tudi telesni zdravnik francoskega kralja Henrika II. Tedaj so namerili 57.070 toazov (francoska klafta je 1 m 949 mm). Ta ugotovitev še dokaj odgovarja sodobnim meritvam, saj je znano, da meri meridianska stopinja 111 km 110 m. Seveda je Fernelova meritev le po naključju dala tako točen rezultat. Fernel je namreč meril dolžino zemeljskega loka med Parizom in Amiensom. To je napravil kaj enostavno. Odpejal se je iz Pariza v Amiens in izračunal iz števil obrabej kolesa na vozu, kako dolgo pot je napravil. Če je kljub temu zadel skoraj točno, moramo upoštevati, da so se številne napake pri meritvi slučajno izničile. Zakaj meritev meridianske stopinje ni enostavna zadeva in zahteva natančno delo. L. 1615, je zemljepisec Snellius zopet meril dolžino meridianske stopinje v Holandiji. Ta me-

Kalifovi zemljemerci merijo prvič zemljo.

ritev je bila zanimiva zato, ker je tedaj prvič uporabil triangulacijsko metodo. Ker so nadaljne meritve pokazale zopet vedno bolj različne rezultate, je francoska akademija znanosti naročila znanemu zemljemeru Picardu leta 1670, naj izvede ponovno meritev z največjo natančnostjo. Ta je izmeril dolžino meridianske stopinje na 57.060 toazov. Po teh podatkih sta izračunala znana fizika Huyghens in Newton velikost zemlje. Kmalu nato so nastopili med znanstveniki prepiri, ali je zemlja popolnoma okrogla ali pa na tečajih malenkostno sploščena.

Zopet so bile potrebne meritve, in sicer ob šim bolj različnih geografskih širinah. Te meritve so bile izpeljane v letih 1735. do 1746. v Peruju, kjer so merili dolžino meridianske stopinje na ekvatorju. L. 1756. je znanstvena ekspedicija v Botnijskem zalivu izmerila stopinjo, ki je ležala razmeroma že zelo blizu tečaja. Ta je bila v resnici za spoznanje daljša. Tako sta meritvi dokazali, da je zemlja na tečaju res sploščena.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1.—, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Pridno dekle

veče pospravljanja sob in drugih hišnih del se sprejme v dobro in stalno službo. Zglasiti se je: Predovič, Poljanska cesta 73/III, od 9—10 dop. b

Gospodično

ki obvlada odlično nemški in italijanski jezik sprejemem k štetnemu dečku za nekaj ur na dan. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1242.

Mlado, zdravo dekle

za vsa hišna dela in kuho dobi takoj službo. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1241. b

Služkinjo

mlado in pošteno, veče vseh gospodinjstvih del in kuhe takoj sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1240. b

Kovaškega pomočnika

dobrega in vernega sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Spreten« št. 1217. b

Hlapca

sprejemem za kmečka dela. Rici Franc, Sp. Kalsel 14, p. D. M. Polje.

Diplom. zaščit. sestra

z 11 letno prakso na univerzitetni otroški kliniki išče primerno zaposlitve. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Sestra« št. 1215. a

Fanta

16—19 letnega iščem za vsa domača kmečka dela. Hočevar, gostilničar, Sp. Hrušica 12, p. Dobrunje.

Kontoristinja

zmožno italijansko in nemško, sprejme trgovino v Ljubljani za takojšen nastop. Ponudbe na poštini predal št. 123.

Mlad inteligent

z univerzitetno izobrazbo, prvovrstna moč, dobi takoj dobro mesto stalne zaposlitve za nove knjigovodstvene sisteme in biro organizacije. Po možnosti znanje italijanske, ali nemške. Plača dobra. Predstaviti se je osebnost 23. februarja od 15.—18. ure pri Grissini, Via Verdi 2, Ljubljana.

Postrežnico

pridno in pošteno takoj sprejemem. Zglasiti se: Jeranova 17, Trnovo.

Natakarico

zmožno kavčije, za novomeško okolico, sprejemem takoj. Pogoj: dopustna za kmeta in gospoda. Kavčija najmanj 2000 litr. Ponudbe na naslov: Kalcij, gostilna v Šmihelu pri Novem mestu. (b)

Gospodinjstvo pomočnico

boljšo, iščem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1247. (b)

Blagajničarko

z primerno šolsko izobrazbo išče za takoj kavarne »Emona«. Osebnostne ponudbe od 11—12 v pisarni kavarne Emona. (b)

Kmečkega hlapca

takoj sprejme Kogovšek Ivan, Kamnogoriška 26, Ljubljana. b

Hlapca

poštenega, vajenega konj in kmečkih del, sprejemem. Martinec, Ljubljana, Trnovski pristan 20.

Pridno dekle

skromno, sprejemem za vsa hišna dela s 1. marcem. Služba stalna, plača dobra. - Slomškova 31, zgornji zvonec. b

GREŠITE MNOGO
ako ne čitate redno
SLOVENCA

Službe

Jstejo:

Starejša služkinja

išče službo za vsa hišna dela. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1301. a

Knjigovodja-bilancist

z dolgoletno prakso, s popolnim znanjem italijanskega jezika prosi za namestitve. Cenj. ponudbe pod »Praktikere« št. 1233 na upravo »Slovenca« a

Kupimo

Kože domačih zajcev

veverice, lisice, dihurjev, kun, vider in domačih mačk kupuje L. ROT, krznarstvo - Ljubljana, Mestni trg 5. k

Volnene odpadke

krojaške, pletilske, šiviljske odrezke, ovčje volno in mešane bombažne odrezke, kakor vse tekstilne surovine kupuje »JUGOVOLNA«, Tyrševa 41, nasproti sv. Kristofa.

Krojaške odpadke

volnene in bombažne pletilske ter šiviljske odrezke, kakor vse tekstilne odpadke kupuje Gerkmann, Hrenova ul. 8. k

Kupujem

po najvišjih dnevnih cenah krojaške, šiviljske, pletilske volnene odrezke, staro žemper volno, podlogo, kontenino in razne stare čunje, juto in vreče. Kovačič, Tyrševa cesta 25. k

Perzijsko preprogo

poškodovano, tudi neuporabno, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1246. (k)

Smolo

veče množično, smrekovo, prekuhanu, kupim. Inž. Prezelj, Ljubljana, Wolfova ulica 3-I. (k)

Več rabljenih.

sobnih in kuhinjskih naprav, kakor tudi posamezne komade pohištva, otroške postelje, otroške vozičke in druge uporabne predmete kupi trgovina »Ogled«, Mestni trg št. 3.

Kuhinjske oprave

boljše in cenejše, kakor tudi posamezne kredence kupite najceneje pri Krže, pohištvo, Vrhnika. Ogleda e v skladišču: Ljubljana, Tyrševa c. 47, poleg kavarne Majcen. s

Steklenice

šampanjske, butelje, borbo in chianti kupi vsako množino, plača najbolje in pošlje ponje na dom M. Cesar, Gasilska ulica 3, telefon št. 23-69. k

Kostanjev taninski les

ponudite vsako množino lesa, nakladal, postaja ali gozd pod: »Dobra cena« št. 1219 upravi »Slovenca« k

1-2 vagona sena

za konje, kupimo. Ponudbe pošljite na: Rudnik And. Jakl d. d. - Krmelj na Dolenskem.

Kozolce

manjši ali večji, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1278. (k)

Konja kupim

Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1279. (j)

Sobe

Oddajo:

Prazno sobo

veliko, lepo in sončno, v I. nadst., oddam. Korzo Vittorio Emanuele III - Bleiweisova c. 16-I.

Opremljeno sobo

lepo, sončno, s poseb. v. dom in balkonom, takoj oddam. Mahničeva 28. (s)

Opremljeno sobo

oddamo takoj boljši gospodinj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 1294. (s)

Sobo oddam

s tremi posteljami, Beljaska 34, Šiška.

Jstejo:

Prazno sobo

iščem. Ponudbe pod: »21-vila« na upravo »Slovenca« št. 1300. s

Ženitbe

Boljša gospodična

z nekaj premoženja, bi poročila starejšega značajnega gospoda z ekstenzijo. Ponudbe v upravi »Slovenca« pod »Dom« št. 1255. (2)

28 letni trgovec

v Ljubljani poroči gospodično od 18 do 22 let s 30.000 litrami. Blondinke visoke postave naj pošlje sliko, ki jo vrnem, na upravo »Slovenca« pod »Lep dom 1306«. 2

Prodamo

Vreče

za ogelje, rabljene in nove nudim. - Podbevšek Filip, Obrska 4, telefon št. 40-57.

Ia »Biondo«

pomaranče v kosarrah po ca. 17 kg napr. na J. nežičevi cesti št. 13 po 4,70 litr za kg. Ključni telefon št. 27-14.

Mlekarno

velik promet, v centru, prodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1239.

Kravo in telico

obe breji, simendolki - prodam. Dolinar, Kozarje 29, p. Dobrova. j

Brejo kravo

in junca prodam. Sadnja vas 13, p. Dobrunje. j

Radio aparat

5 cevn, model 1941 leta, skoraj nov, naprodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1218. i

Naprodaj

lesovi za oficirske škornje št. 40 in 42 ter kopita. Zg. Glince 15 (Podutik), Ljubljana VII. i

Plemenska krava

(molzna) in par plemenitih volčkov naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1197. j

Prodaj

25 m štirilicnega motornega kabla zaradi preureditve električ. toka in 10 znižalščevih panjev na 20 okvirjev. Hočevar, gostilničar, Sp. Hrušica št. 12, p. Dobrunje. i

Prodaj

dvje pisalni mizi bidermeier, orehov les, veliko pleskano omaro za spise. Službeni list 1918—1936, novezan, in antikvarične pravne knjige. Dr. Sajo, Gosposka ulica 3-I. Ogled od 17—18.

Prodaj

krasno orehovo spalnico, kavkaški oreh. Cerar Anton, Vevče 105, pri Aug. Rant. (s)

Vrtalni stroj

kombiniran, naprodam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1288. c

Radio 4-cevni, naprodaj

v gostilni Schwentner, Smartinska cesta 139.

Brinje

istrsko, lepo in zdravo imam naprodaj. Ed. Pilser, Vrhnika. (i)

»Singer« šivalni stroj

malo rabljen, naprodaj. Lampetova ulica št. 13, Trnovo.

Moška zimska suknja

siva, dobro ohranjena - naprodaj. Polze se: Mohorič, Sv. Petra c. 25. i

2 otroški postelji

kovinski, naprodaj. Rečna ulica 6, Ljubljana. (i)

Sportno kolo

»Milano«, izredno dobro ohranjeno, z najboljšo predvorno pnevmatiko - ugodno prodaja trgovina »Ogled«, Mestni trg 3.

Dve moški kolesi

rabljeni, prodamo ali zamenjamo za otroški voziček ali šivalni stroj. - Trgovina »Ogled«, Mestni trg 3.

Peč na žaganje

drsalke in sanke ceneno prodaja »Metallia«, Gospodarska 16. (i)

Gnojilne črpalke

prvovrstne, dobite pri Ivan Kogovšek, Kamnogoriška 26. (i)

Nekaj trgov. omar

pultov in miz naprodaj. Naslov v oglaš. oddelku »Slovenca« pod št. 1298. i

Vrhnika opeka

mali format - večja množina, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 1299.

Trgovske stelaže

pulti in omare zaradi opustitve trgovine ugodno naprodaj. - Zeschko, Cankarjevo nabrežje. i

Morsko travo

čopiče za zidarje, slikarje, metle in drugo drobno blago dobite pri trdniki Teršan, Kongresni trg 14, na debelo. i

Več voz sena

naprodaj. - Polze se v upravi »Slovenca« št. 1321.

Sesalec za prah

popolnoma brezhiben - naprodaj. - Jos. Dolenc, Sv. Petra cesta 19. i

Otroška kolesa

in tričikli - pravkar je došla nova pošiljka. Ogledajte si našo veliko zalogo otroških vozičkov, dvokoles in dr. po ugodnih cenah. Trdnika »Tehnik« Josip Banja, d. z. o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 20.

Stanovanja

Oddajo:

Dvosobno stanovanje

s kopalnico in vrtom oddam le zelo solidni osebi pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1305. c

Jstejo:

Stanovanje 5 do 6 sob

ali celo vilo, vzamem v najem takoj ali kasneje. Ponudbe na S. A. M. I. C. E. N. poštini predal 13. Ljubljana pod »Dobro plačnik«.

Dvosobno stanovanje

s pritliklami išče za mesec april ali poprej višji uradnik z ženo. Ponudbe pod: »Zelo mirna stran« št. 1307 upravi Slov.

Knjige

Vse vrste antikvaričnih

knjig od najstarejših do najnovejših kupuje knjigarna Janez Dolzan v Ljubljani, Stritarjeva 6. Telefon 44-24.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

Nesmrtno delo Viktor Hugo-jeve drame ki jo je uglasil slavni G. Verdi v opero

RIGOLETTO

Michel Simon, Paola Barbara, Rosano Brazzi

KINO UNION - TEL. 22-21

Zabavna filmska komedija po znanem gledališkem komadu

Rdeče rože

Viktor de Sica, Umberto Melnati, Renee Saint Cyr, Viki Gioi

KINO SLOVA - TEL. 27-30

Dogodivščine mladega dečka v pretekli svetovni vojni po romanu Salvatorja Gotte

MALI PLANINEC

E. Sannangelo, M. Ferrari, M. Artese itd.

KINO MATICA - TEL. 22-41

Sijajna glasba mladih muzikantov s svetovno-znanim violončlom JASCHA HEIFETZ

Pesem mladosti

Joel Me Crea - Andrea Leeds

Edinstveni užitek za ljubitelje glasbe

Zanimive pustolovščine z divnega zapada

Roža iz Rio Grande

Predstave: delavnik ob 17, nedelja ob 14.30 in 17

KINO KODELJEVO, tel. 41-64

Uajenci

Torbarskega vajenca

sprejemem takoj. - Vinko Cunder, Igriška ulica 3, Ljubljana. v

Vajenca

za mehanično obrt, poštenih staršev, sprejemem. Ljubljana, Karlovska 4.

Krojaškega vajenca

sprejemem. Jože Spendal, Kolodvorska ulica 26. (v)

Živali

Brejo kravo

zamenjam za jalo brez mleka, ki ima težo 500 kilogramov. - Vodmatska ulica 29, Moste. j

Zajce

čimčila (samice) kupim. Ne mlajše od 6 mesecev. Plačam dobro. Naslov v oglašnem odd. Slovenca pod št. 1304. j

Jstejo:

Stanovanje 5 do 6 sob

ali celo vilo, vzamem v najem takoj ali kasneje. Ponudbe na S. A. M. I. C. E. N. poštini predal 13. Ljubljana pod »Dobro plačnik«.

Dvosobno stanovanje

s kopalnico in vrtom oddam le zelo solidni osebi pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1305. c

Jstejo:

Stanovanje 5 do 6 sob

ali celo vilo, vzamem v najem takoj ali kasneje. Ponudbe na S. A. M. I. C. E. N. poštini predal 13. Ljubljana pod »Dobro plačnik«.

Dvosobno stanovanje

s kopalnico in vrtom oddam le zelo solidni osebi pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1305. c

Jstejo:

Stanovanje 5 do 6 sob

ali celo vilo, vzamem v najem takoj ali kasneje. Ponudbe na S. A. M. I. C. E. N. poštini predal 13. Ljubljana pod »Dobro plačnik«.

Zahtevajte povsod le
GAGEL-ova
vrtna semena

V spomin na pobožnost deveterih prvih petkov so izšle prelepe slike presv. Srca Jezusovega. Dobite jih po vseh župnih uradih.

ZAHVALA. Pristrčno se zahvaljujem vsem, ki so spremili mojega moža, gospoda

Miloša Ambrožiča

višjega poštne kontrolorja na njegovi zadnji poti. - Posebna zahvala darovalcem venca in šopkov, kakor tudi gg. pevcem za ubrano in ganljivo petje. Hvala vsem in vsakomur za vse, kar ste mu storili dobrega. Sv. maša zadušnica za pokojnim bo v ponedeljek, 23. t. m. ob pol 8 zj. v farni cerkvi sv. Jakoba.

Zalujoča soproga.

Zapustil nas je za vedno naš nepozabni soprog, oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

Ivan Lučovnik

jetniški paznik v pokoju

K večnemu počitku ga bomo spremili v nedeljo, dne 22. februarja 1942 ob pol štirih popoldne, iz hiše žalosti v Grosupljem št. 62, na domače pokopališče.

Grosuplje - Ljubljana, dne 21. februarja 1942.

Globoko žalujoči: Jospina, soproga; dr. Hinko, inž. Rudolf, Jožef, sinovi; Vera, hčerka in sorodstvo

La lampada di qualità prodotta nello stabilimento di Milano della
TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

Kakovostna žarnica proizvajana v Milanu v tvornici trdke
TUNGSRAM ELETTRICA ITALIANA S.A.

TUNGSRAM

Posestva

Majhno posestvo

ali samo manjše stanovanje isčem v najem. - Zagar, p. Šmarje - Sap.

Manjšo hišico

z vrtom, kupim na Dolenskem. Ponudbe upravi »Slovenca« *pod »Vrt« št. 1271* (p)

Filatelija

Filatelisti pozor!

Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znamk v knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Filatelistični oddelek

Mladinske založbe, Stari trg 30, nudi razne znamke, kataloge, cenike in albume.

Razno

Novi naslovi
Frančiškanska ul. 3.
Telefon 45 13.

Denar

Vse denarne

in trgovske posle izvršim hitro in točno. Obrnite se na: Rudolf Zore, Gledališka ul. 13. Telefon 88-10.

Avto-motor

Oblastv. koncesionirana

šoferska šola I. Gabersček

bivši komisar za šoferske izpite
Kolodvorska ulica št. 43
Telefon št. 28-28.
Izpit se lahko polaga že z 15. letom.

Nakup in prodaja avtomobilov, tovornih in osebnih ter motociklov
ZUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11. f

Osební avto

»Fiat« *1500, novejšje oblike, v dobrem stanju, naprodaj za 24.000 lir. - Naslov v upravi »Slov.« pod šte. 1313.* f

U najem

Večja restavracija

dobrodoča, v najstrožjem centru mesta, se odda takoj v najem. Samo resni in strokovno usposobljeni ponudniki naj stavijo ponudbe na naslov, ki se pošlje v upravi »Slov.« pod šte. 1213.

Izložbeno vitrino

v čakalnici kina Uniona oddam v najem s 1. marcem t. l. Pogoji se izvedo v upravi kina.

Svetel lokal

za snažno in mirno obrt. oddam. Zg. Šiška, Tugomirjeva 21.

Brezplačno

za več let oddam v najem ograjen vrt 2500 m², pogojen, pri trnovski cerkvi, samo vrtnarju. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1244. (m)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca« *VII.*

Pohištvo

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik
Ljubljana, Mestni trg 18

Spalnice in kuhinje

vam nudi po zmernih cenah mizarstvo Stigl M⁴ lan, Trata 27, Ljubljana VII. (a)

Z žalostnim srcem sporočamo vsem prijateljem in znancem trpko vesti, da je sinoči ob pol enajstih po kratki in hudi bolezni v Štajmerjevem domu umrl naš ljubljani mož, oče, stric in družabnik ter skrbnik

JOŽE ARHAR

Truplo pokojnikovo leži v mrtvašnici Splošne bolnišnice in bo prepečeno v št. Vid nad Ljubljano, kjer bodo rajnega položili v družinsko grobnico.

Dan sv. maše zadušnice bomo objavili med dnevnimi vestmi.

Splošno ljubljenu pokojniku ohranimo lep spomin!

V Ljubljani, dne 21. februarja 1942.

Žalujoči ostali:

Marija, žena; Francka, Joško, Tončka, Ivica in Marijan, otroci. - Rodbina Ermanova ter ostalo sorodstvo.

Upravni odbor Ljubljanskega velesojma javlja žalostno vest, da je 20. febr. 1942 nenadoma umrl dolgoletni predsednik upravnega odbora, gospod

Avgust Praprotnik

Zasluznega predsednika bomo ohranili v hvaležnem spominu.

V Ljubljani, dne 21. februarja 1942.

Nenadoma nas je zapustil naš dobri šef in predsednik našega zavoda, gospod

Avgust Praprotnik

industrialcec

katerega bomo ohranili vedno v najlepšem spominu.

V Ljubljani, dne 21. februarja 1942.

Uradništvo prometnega zavoda
za premog d. d., Ljubljana

Stolni kapitelj ljubljanski

naznanja, da je umrl danes, dne 21. februarja ob pol petih zjutraj, po kratki bolezni, gospod

dr. Alojzij Merhar

stolni kanonik, konzistorialni svetnik,
pesnik in pisatelj

Pokojnikovo truplo bo preneseno v ponedeljek 23. februarja ob 10 dopoldne iz hiše žalosti, Pred škofijo št. 6, v stolnico, kjer bo slovesno pogrebno opravilo z mašo, nakar bo prepeljano v Dravlje, kjer bo iz tamošnje cerkve sprevod na pokopališče.

Naj počiva v miru!

V Ljubljani, dne 21. februarja 1942.

Zapustil nas je naš nad vse ljubljani in dobri

Avgust Praprotnik

Pogreb bo v nedeljo, dne 22. februarja 1942
ob treh popoldne z žal, kapela sv. Nikolaja,
na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 21. februarja 1942.

Rezka Praprotnik

in ostalo sorodstvo

Avtomobilski klub
Ljubljanske pokrajine v Ljubljani

naznanja svojemu članstvu žalostno vest, da
je 20. februarja 1942 umrl njegov velezaslužni
in dolgoletni predsednik, gospod

Avgust Praprotnik

veleindustrialec itd.

Pokojnika, ki si je pridobil za napredek in
organizacijo avtomobilizma neveljive zasluge,
bo naš klub ohranil v trajnem in hvaležnem
spominu.

Ljubljana, dne 20. februarja 1942.

Upravni odbor.

Združenje industrijcev in obrtnikov
Ljubljanske pokrajine

sporoča žalostno vest, da je v petek, dne
20. februarja popoldne umrl njegov zaslužni
predsednik, gospod

Avgust Praprotnik

industrialec

Odličnega pokojnika, ki si je dolgo let vse-
stransko prizadeval za interese naše industrije,
ohranimo v trajnem spominu.

V Ljubljani, dne 21. februarja 1942.

Nenadoma nas je zapustil dolgoletni predsednik
našega zavoda, gospod

Avgust Praprotnik

industrialec

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, dne
22. februarja 1942 ob 3 popoldne z žal —
kapelice sv. Nikolaja — v družinsko grobnico
na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojnika, ki ima mnogo zaslug za procvit
našega zavoda, bomo ohranili v trajnem
spominu.

Upravni svet in ravnateljstvo
Prometnega zavoda za premog d. d.
v Ljubljani.